www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
сівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордера і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

# СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 28-го липня 1917. Ч. 88. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 28, 1917. No. 88.

# ЗАГАЛЬНИЙ ВІДВОРОТ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК.

## ТЕРНОПІЛЬ, БУЧАЧ, СТАНИСЛАВІВ, ТОВМАЧ, ОТИНІЯ НАДВІРНА І ДЕЛЯТИН В РУКАХ СОЮЗНИХ ВІЙСК.

## ТРИ РОСІЙСЬКІ АРМІЇ ВТРАТИЛИ МАЙЖЕ ВСЮ СВОЮ АРТИЛЕРІЮ.

## Битва в Галичині.

—o—

**Тернопіль, Станиславів і Надвірна в руках союзних військ.**

БЕРЛІН, 25. липня. — Німецький урядовий звіт доносить:

„**АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА:** На півночи російські війска після останної невдачі, в яки потерпіли тяжкі втрати, не відновляли наступу.

У східній Галичині наступ союзних військ відбуваєть ся без перестанку дальше. Між Тернополем і Теребовлею наші дивізії в присутности цісаря відбили сильни напад російських військ, а опісля приступом здобули горбки на лівім березі Серету. Вчера відбито всі напади неприятеля.

**„Тернопіль находить ся в наших руках.** Наші війска зближають ся до Бучача. **Станиславів і Надвірна заняті.**

**„АРМІЯ АРХ. ЮСИФА:** Північне крило посуваєть ся наперед разом з військами на півночи. На полудне від Татарського просмику (на полудневий захід від Коломиї) неприятель ставить сильний опір.

„В полудневих Карпатах в долині ріки Сучави (в Молдаві) неприятелеви вдало ся відерти в перші ряди наших окопів, але при помочи протинаступу здержано дальший наступ неприятеля.

**„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** Над долішним Серетом (в Румунії) розвивають ся воєнні операції на більші розміри".

**Полонених і воєнної добичі ще не числено.**

ВІДЕНЬ, 25. липня. — З австро-угорської головної кватири доносять:

„Побіда союзних війск на захід від Тернополя зломила опір неприятеля над горішним Серетом і в Карпатах. Австро-угорські і німецькі дивізії минули Підгайці. Наступ союзних війск по обох сторонах Дністра змусив російську армію до відвороту на цілій лінії.

**„З приводу скоро по собі наступаючих подій було доси ще неможливо обчислити полонених і скількість воєнної добичі.**

„Російські команданти роблять зусиля, щоби через сильні напади в ріжних місцях боєвого фронту ослабити наступ союзних війск в Галичині".

**Прибічний корпус покинув власновільно свої становища.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — Російський урядовий рапорт звучить:

„В околиці Крева (в напрямі Вильни) наші війска, які обсадили були часть неприятельських окопів, уступили назад на свої становища з приводу сильного огню неприятельських гармат.

**„Прибічний корпус, який боронив Тернополя, зовсім власновільно покинув свої становища, уступаючи на схід.** Лише петрівська бригада, яка складаєть ся з преображенського і семенівського полку, позіщала вірна, зводячи боротьбу на полудневий схід від Тернополя.

**„Неприятель перейшов в околиці Березовиці, Чарторії і Микулинець на лівий берег Серету.** Наші війска відступили в напрямі Смиковець. Коло Мишкович смоленський і коливанський полк ставив Німцям сильний опір.

„Між Серетом і Стрипою неприятель переводить дальше наступ, авертаючи свою головну силу на правий берег Серету. **Три дивізії піхоти в околиці Романівки опустили свої становища, уступаючи назад.**

„У вівторок пополудни наші війска держали ся на лінії Романівка-Янівка-Олеша. **Над вечером наші війска уступили на лінію Переволока-Озеряни-Бариш** (на захід і північ від Бучача).

„Треба тут згадати про хоробрість двох батальонів наколесників, які звели завзяту боротьбу з чисельно переважаючим неприятелем. Після повідомлення полоненого німецького офіцира 145. полк німецької піхоти зістав майже зовсім знищений.

**„На полудне від Дністра аж до Карпат наші війска уступають дальше на схід. Над Бистрицею в околиці Солотвини і Станиславова наші задні сторожі зводять боротьбу з передними сторожами неприятеля. Велику поміч дали нам польські улани, які перевели 6 протинападів.**

**„На улицях Станиславова прийшло до завзятих боїв на багнети, коли війска неприятеля вдерли ся до міста. Мешканці міста кидали на наші війска з бальконів і вікон ручні ґранати".**

**Успішний напад Румунів.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — Румунський генеральний штаб доносить:

**„В полудневих Карпатах наші війска під командою ген. Авереска перевели наступ в околиці Мерешті і Вольочані. Кількасот Німців взято в полон і здобуто 19 гармат, між тими кілька тяжких. Успіх завдячуємо доброму співділаню російських і румунських війск і артилерії.**

„Наші війска переломили на широкім фронті сильно укріплену лінію неприятеля. Наші війска доказували чудес. Одна наша батерія втратила майже цілу свою обслугу, остало всього 7 жовнірів, а помимо того не перестала стріляти і остаточно змусила неприятеля заперестати огонь. Головний командант російських війск в Румунії, ген. Щербатов, відзначив всіх хрестами св. Георгія".

**Бучач, Товмач, Отинія і Делятин в руках союзних війск.**

БЕРЛІН, 26. липня. — Німецький урядовий звіт доносить:

**„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА:** На полудне від Сморгоня сильний огонь нашої артилерії направив зроблений російськими військами вилом в нашій боєвій лінії. Неприятель мусів уступити і опорожнити всі заняті ним попередно становища.

**„По завзятій боротьбі на схід і на полудне від Тернополя союзні війска дійшли до шляху, який веде через Теребовлю до Гусятина. Дальше на полудневий захід союзні війска здобули Бучач, Товмач, Отинію і Делятин.**

**„АРМІЯ АРХ. ЮСИФА: Під напором союзних війск на північ від Дністра неприятель почав уступати здовж Карпат, почавши від Татарського просмика аж до Кірлібаби** (на Буковині).

**„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** Над долішним Серетом прийшло вчера пополудни до сильної перестрілки гармат".

**Дальший відворот російських війск в Галичині.**

ПЄТРОГРАД, 26. липня. — Російський урядовий рапорт звучить:

**„НА ПІВНОЧИ:** В напрямі Вильни відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії. В околиці Сморгоня і Крева огонь неприятельської артилерії стає щораз сильнійший.

**„В ГАЛИЧИНІ: На північний схід від Теребовлі переважаючі силу німецькі переправили ся в околиці Лошнева через ріку Гнізну. Зусиля, щоби здержати їх наступ, були безуспішні.**

**„Рівночасно неприятель вдер ся в наші становища на полудне від Теребовлі в околиці Залава і Підгайчик.** Наші війска були приневолені уступати дальше на схід. Недостаточна мораль наших війск не позволила нам осягнути бажаних успіхів.

„Дальше на полудне війска неприятеля вдарили здовж західного берега Серету. **Неприятель здобув Янів, Будзанів і Звинячи** (на північний захід від Чорткова). Тяжка неприятельська артилерія острілювала наші становища на східнім березі Серету і в околиці Кобиловолок.

**„В середу вечером наші війска були приневолені розпочати відворот на схід від Серету. Деякі полки опускають дальше самовільно свої становища, не сповнюючи одержаних приказів.** Є однак ще й такі війска, котрі з посьвятою сповнюють свій обовязок супроти вітчини.

**„Між Дністром і Карпатами наші війска переводять відворот на схід. Наші війска опорожнили Товмач і Нижнів.**

**„В РУМУНІЇ:** В середу румунсько-російські війска продовжали свій наступ, приневолюючи неприятеля уступити над ріку Суніцу".

**Цілу дивізію вистріляно на приказ ген. Корнілова.**

ЛОНДОН, 26. липня. — **З Петрограду наспіла вістка, що на приказ ген. Корнілова російська артилерія вистріляла в XI. армії цілу дивізію піхоти.** В сей спосіб „німецько обиди, які мовчаливо зносили вірні війска, а передвісім артилерія, підчас останних чотирох місяців від тих зрадників".

**Російська невдача тяжким ударом.**

**Телеграма з Петрограду описує невдачу російських війск яко страшний ідар.** Ніколи доси Росія не мала на боєвім фронті так великої сили, як тепер. Англійські і французькі гармати і канонірі, літаки і летуни та англійські панцирні автомобілі богато причинили ся до скріплення сили російської армії. Становища артилерії були природно сильні і старанно укріплені. Декуди гармати були уставлені в зовсім безпечних місцях, хоч всього 300 ярдів від неприятельських окопів. Таксамо тяжкі гармати завдяки відповідному теренови землі були знаменито уставлені.

**Вся артилерія XI. армії втрачена.**

Вісти, які доносять про долю артилерії XI. армії, є попросту неімовірні. Показуєть ся іменно, що російська піхота вистріляла своїх власних канонірів, щоби в цей спосіб присвоїти собі коні, або підчас відвороту з лісми повбивала коні так, що майже вся артилерія XI. армії опинила ся в руках неприятеля.

**VII. і VIII. армія у великій небезпеці.**

**Також нема надії, щоби вдало ся виратувати артилерію і воєнні матеріяли, які належать до VII. і VIII. армії.**

Війска неприятеля вже тепер випередили о два дні російські війска, займаючи шляхи, найдогіднійші до відвороту. На західнім крилі неприятель прискорив свій наступ і нині становища російської артилерії лежать вже позаду лінії, які обсадили німецькі війска.

**Беручи деякі обставини на згляд, є велике питане, чи російській VIII. армії взагалі вдасть ся утечи, хоч вона з великим поспіхом уступає у східнім напрямі.**

**Англійські самоходи криють відворот російських війск.**

З Петрограду доносять дальше, що англійські зоружені автомобілі богато причинили ся, коли прийшло ся крити відворот російської армії в Галичині. Головний командант російських війск дякував особисто англійському командантови Л. Лемсонови і передав 26 хрестів св. Георгія на відзначене англійських жовнірів.

Опущені російською піхотою, вони ставили вправді безуспішний опір, але всеж таки вдало ся їм через якийсь час здержати Німців. Англійці втратили всього 5 жовнірів. Опісля англійські автомобілі оперували разом з російською кінотою в околиці Тернополя.

**Величезна добича попала ся в руки неприятеля.**

Німецькі кореспонденти з Галичини, як подає „Екскендж Телеґраф" з Копенгаген, доносять, що **німецькі і австро-угорські війска здобули величезну скількість амуніції, зоружених автомобілів і возів з поживою.** Лише полеву артилерію вдало ся Москалям виратувати. Богато здобутих гармат є знищених.

Кореспонденти доносять також, що **значіне занятих територій є велике з огляду на те, що вже розпочали ся жнива і сьогорічний урожай добре заповідаєть ся.**

**Три російські армії втратили артилерію і воєнні матеріяли.**

ЛОНДОН, 26. липня. — **Побиті в Галичині російські армії (VII., VIII. і XI.) втратили всю свою артилерію і всі воєнні матеріяли, які нагромадив був ген. Брусілов до переведеня наступу.**

Навіть коли би тепер президентови Керенському вдало ся здержати відворот російських війск, то воєнні матеріяли о неоціненій вартости безповоротно пропали, так, що є виключене, щоби Росія була всіла їх знова нагромадити.

**Останні вісти, які наспіли з Росії, описують страшне замішане в російській XI. армії. Утікаючі війска покинули всі тяжкі гармати й величезні засоби амуніції і воєнних матеріялів.**

**Жіночий батальон брав участь в битві.**

ПЄТРОГРАД, 25. — **Жіночий батальон, зорґанізований недавно стараними Бучкарівної, брав вчера перший раз участь в битві.**

Як доносить кореспондент „Нового Времени", жіночий батальон брав вчера участь в битві коло Крева (на виленськім фронті) і своєю хоробростию здобув собі загальне признане.

**Кара смерти має привернути карність.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **Першим наслідком невдачі і утечі російських війск у східній Галичині є аґітація за поновним заведенем кари смерти у війску.**

Відпоручники правительства, які були приділені до 7-мої і 8-мої армії в Галичині в цїли заведеня карности, були сьвідками успішного наступу війск ген. Корнілова коло Станиславова, а тепер є сьвідками загального відвороту російських війск.

Їх звіт до президента кабінету, Керенського, звучить:

**„Якраз тоді, коли армія була всилі розпочати наступ, вона находить ся в загальнім відвороті. Домагаємо ся безпроволочних рішучих заряджень в цїли привернення ладу і карности. Треба старати ся недопустити до сього, щоби дезертири, полишаючи боєвий фронт, виставляли на неминучу смерть цілі полки і встидом та ганьбою вкривали вітчину. Належить смертию карати всіх тих, котрі вагають ся посьвятити своє житє в обороні вітчини і свободи".**

**Керенський видав приказ стріляти всіх дезертирів.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **Проголошений вчера Керенський новий режім „зелїза і крови" входить нині в житє.**

**Генерал Корнілов видав командантам російських війск в Галичині приказ на місци розстрілювати всіх тих жовнірів, котрі відмовляють послуху або дезертирують.**

**Сей строгий приказ ген. Брусілова Керенський затвердив. Надіють ся, що він причинить ся до скорого привернення карности.**

## В РОСІЇ.

**Польоване на дезертирів і шпигунів.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **Президент кабінету, Керенський, видав нині приказ, щоби відтепер офіцирам і жовнірам не уділяти жадних урльопів.**

Виїмок становить 800 салдатських делеґатів, які засідають в конґресі робітників, салдатів і селян. Однак вони мусять на нинішнім засіданю предложити достовірні повновласти.

**Рівночасно видав Керенський приказ вірним військам в Петрограді і у нутрі держави, щоби уладили нагінку на дезертирів і шпигунів.**

В нагінці бере пристрасно участь також цивільне населенє. На Невськім проспекті арештовано нині кількох бесідників, які промовляли проти війни. Товпа напала на арештованих і мало не вбила їх на місци. Масове арештоване максималістів переводить ся днем і ночию.

**Леніна арештовано.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **До Петрограду надійшла нині вістка, що Николая Леніна, якого підозрівають, що він стоїть на службі німецького правительства, арештовано у вівторок в Озерках (Фінляндія).**

Також арештовано його секретаря **Стеклова,** який утік був з Петрограду до Фінляндії.

**Леніна чекає кара смерти або інтернованє до кінця війни.**

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Тутешнє російське інформаційне бюро дає пояснене, що Ленін буде покаранний смертию, коли би виявило ся, що він стояв в службі німецького правительства; в противнім случаю Леніна інтернують на протяг війни.

**Лист Леніна в органі Горкого.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **Ленін оголосив нині в „Новій Жизни", органі Максима Горкого, лист, в якім він відпирає очернене, неначе би він був німецьким аґентом.**

„Ніхто ще нині не знає — говорить ся в листі — чи пані Сумензен (російське правительство оголосило було, що вона стоїть на чолі німецької аґітації) одержала хоч один цент для себе або своєї партії. Ми домагаємо ся, щоби конґрес робітників і жовнірів взяв у свої руки нашу справу. Коли нас видадуть військовим властям, то се буде означати для нас смерть".

**Кронштад корить ся.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — Делеґація з Кронштаду, яка нині прибула до Петрограду, привезла зі собою заяву вірности від мешканців кріпости Кронштаду. Делеґація поставила домагане, щоби правительство вислало комісію, яка перевела би слідство і найшла властивих виновників останних заворушень.

**Балтійська фльота заявляє вірність.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **Представники балтійської фльоти на зборах у Гельзінґфорсі приняли резолюцію, в якій осуджують останні заворушеня в Петрограді яко „політичний злочин".** Збори взивають російський нарід, щоби підпирав всеросійський центральний екзекутивний комітет. Правительство не повинно на будуче давати зізволеня на уладжуване демонстрацій.

**Развозов командантом балтійської фльоти.**

ПЄТРОГРАД, 25. липня. — **Адмірал Развозов зістав іменований головним командантом всіх військових сил на Балтійськім мори.**

(Продовжене на стороні 3-тій.)

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

| SUBSCRIPTION: | ПЕРЕДПЛАТА: |
|---|---|
| In United States | В Злучених Державах: |
| $2.50 per year | на рік $2.50 |
| $1.25 for 6 months | на пів року $1.25 |
| $1.00 per 4 months | на 4 місяці $1.00 |
| In Jersey City and to foreign countries | В місті Jersey City і за границю: |
| $3.25 per year | на рік $3.25 |
| $1.75 for 6 months | на пів року $1.75 |
| $1.00 per 3 months | на 3 місяці $1.00 |

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю замовлення належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертають ся.

# З біжучої хвилі.

Телеґрами донесли, що тимчасове правительство Росії закрило видавництво часописи „Правда", орґану російських максималістів. Закрито її тому, бо вона виступала ворожо проти теперішного правительства.

Дальше донесено, що тесаме правительство, яке на початку революції знесло кару смерти, нині знова її заводить. Тойсамий Керенський, який, будучи міністром справедливости, заявив, що царя не можна без розправи засудити на смерть, нині видає розпорядженє, що кождий жовнір, який здезертирує з фронту, буде безуслівно розстріляний (не розбираючи навіть причин, чому він здезертирував)...

Нове правительство заводить знова військову цензуру преси, починають ся нові арештованя, розстрілюють цілі дивізії жовнірів...

Повертає отже тойсамий режім державного правлїня, який панував за царя, але в „демократичній" формі.

„Робітник" (ч. 100) скаржить ся, що в українській соціялістичній партії повстали непорозуміня задля національного питаня, бо одна часть членів У. Ф. С. П. є Українцями, а друга інтернаціоналістами.

„Робітник" став по стороні тої части членів Української Федерації Соціялістичної Партії, яка визнає віру інтернаціональну, а конає тих членів своєї орґанізації, які не годять ся покинути свій рідний нарід.

Дальше „Робітник" тровить своїх читачів на „Свободу", тому, що „Свобода" поборювала, поборює і буде поборювати всяких національних шкідників так довго, доки вони будуть зневажати свою націю.

Рівночасно „Робітник" викладає свої цїли, а ними є: помагати матеріяльно українському робітничому рухови в Росії і **не давати „Свободі" затроювати українське робітництво в Америці націоналізмом.**

Коли українська соціялістична партія в Америці має такі цїли, то вона дуже нещаслива. Недаром часть членів У. Ф. С. П. виступила проти такої політики своєї партії. І вони зі свого становища є цїлком оправдані. Вони мали нагоду читати резолюції української соціялістичної партії на російській Україні і довідали ся, що українські соціялісти на російській Україні поставили собі за першу цїль: **осягнене національно-територіяльної автономії для України.**

Отже українські соціялісти на російській Україні показали ся в першій мірі Українцями. В якім же світлі показали себе „українські соціялісти" в Америці?

Кождий вірний син свого народу все виступить проти національного шкідника, без ріжниці на те, чи сим шкідником буде селянин, чи робітник, чи інтеліґент. Нема ріжниці, хто він, але коли він іде проти інтересів свого народу, то він є ворогом народу, він є національним шкідником, він є зрадником народу і проти нього треба рішучо виступити.

# ТРИ РОКИ ВІЙНИ.

Нині минає три роки, як знад лївого берега Дунаю впали перші стріли на сербську землю, як від австрійської кулї упав перший труп — жертва страшної, кровавої війни.

Три роки минає нині, як дав ся чути рев гармат, які і до нині не втихають.

Нині минає три роки війни, три роки панованя смерти, три роки нужди, голоду, плачу і нарікань.

Страшні три роки!

Вони знищили весь культурний і матеріяльний доробок людства, вони пожерли 100 мілярдів долярів гроша, забрали кільканайцять мілїонів людий, які вже нїколи не повернуть до живих, які вже нїколи не стануть до праці над відбудованєм сьвіта.

Три роки війни...

Вони до тла знищили і в пустиню замінили українські землї: Галичину, Буковину, Волинь, Холмщину, Поділє і Полїсє. Вони з коренем перевернули сербську землю: вони спалили північну Францію, цїлу Бельгію і Польщу.

Три роки ллєть ся кров червона, три роки плачуть мами, батьки, жінки і дїти. І нема для них розради, нема для них одного словечка потїхи. Війна ведеть ся дальше, дальше падуть стріли, падуть трупи, дальше ревуть гармати. Плач, стогін, нужда і недоля...

* * *

Але крім сих страхіть, крім сеї кривди, нанесеної людству — три роки війни принесли для людства також велику користь. Перш усього вони дали людству користь моральну. Вони навчили людство, що війна є ганебною, шкідливою. Вони навчили кождого зокрема шанувати житє другого: бо тобі твоє житє є так миле, як і моє менї.

Нинїшна війна вказала сьвітови, які лихі були його культурні основи, як слабий був клич братерства і любови ближнього.

О, ся війна кождого богато навчила! Вона наглядно доказала, що істнованє якогось народу залежить від тогосамого народу. Вона переконала Сербів, що лише Серб стане грудию боронити свою вітчину, коли вона в небезпецї, а нїхто инший сього не зробить. Не оборонить Сербії навіть та Росія, яка пхнула в нещасну у вир страшної війни. Не оборонить Румунії Анґлія, яка пхнула її до війни, анї не оборонить Бельгії Франція, яка дала Бельгійцеви кріс у руки.

Війна навчила нас також, що 70-мілїоновий, добре зорґанізований німецький нарід не дав ся доси поконати своїм сильнїйшим чисельно ворогам.

Так, се наглядні приміри. І вони вчать нас, що **наше істнованє залежить від нас самих.** Лише ми самі, тубольці земель від Сяну до Дону, зможемо оборонити рідну Україну. Нїхто инший сього не зробить. **Не оборонить нашої вітчини анї навіть наш федеративний союзник Москаль!** Про се і мріяти не можемо. **Наше істнованє залежить від нас.** Коли ми зорґанізуємо ся у сильну національну армію, коли у нас буде кілька сильних зорґанізованих партій, коли будуть тисячі товариств, інституцій, а кождий з нас буде сильний духом, тоді істнованє 40-мілїонового українського народу є запевнене. В противнім разі згинемо на житєвім шляху, бо нас нїхто не оборонить, нїхто не вставить ся за нами.

* * *

Три роки війни навчили нас, що незорґанізована маса мусить розлетїти ся. Не може істнувати та держава, в якій нема внутрішної згоди, ладу, порядку і карности. Не може істнувати в державі той лад, який є зненавиджений масами населеня.

* * *

Війни не можна похвалити.

Війна принесла шкоду людству, державам, масам і деяким народам. Але війна принесла також і користь. Вона принесла велику користь многим національностям.

**Війна принесла волю російським народам. По 263 роках неволї український нарід став знова вільним.** Фінляндія стала знова вільною. Польща стала знова вільною. Литва стала знова вільною.

* * *

Війна принесла шкоду, але також і користь, бо нема нїчого злого, що на добре не вийшлоб. А український нарід в згоді і єдности, в боротьбі і завзятости використає для себе сю війну, здобуваючи згодом дальші сьвітові привілеї.

# НАСИЛЬСТВО І РАБУНОК.

Годі промовчати ті страшні насильства, які поповнено над страйкуючими робітниками в Бізбі, Аріз., Флет Рівер, Ст. Франсойс, Десловж і Ледвуд, Мо., де з одної місцевости прогнано понад 700 робітників, де бито палками безборонних мущин і їх жінки, де з европейськими культурними людьми поступили наче з худобою. Та погроми в тих місцевостях зовсім маліють у порівнаню з погромами в Іст Ст. Луїс, Ілл., де білі нападали, били і убивали чорних.

Погроми в Бізбі і околиці є тим скандальнїйші, що їх виконували капіталісти під покришкою патріотизму, що їх виконувано в обороні капіталістичних інтересів.

„Убийство є злочином, хто би його не поповнював" — сказав бувший президент Злучених Держав, Теодор Розевелт, коли виголошував привітну промову підчас принятя російського амбасадора Б. Бахметєва в Ню Йорку. Але злочин не все є рівний злочинови. Правда, убийство все є злочином, але убийство в боротьбі за житє не є тим злочином, що убийство або насильство в боротьбі за пановане!

Не можна назвати злочином того, що майнери в Бізбі вийшли на страйк тому, що властителї не хотїли згодити ся на жадану майнерами підвишку. Вони домагали ся підвишки, бо з побираної платнї не можуть вижити, не можуть вигодувати себе і своїх родин. Тут є боротьба о житє, а в боротьбі о житє, в боротьбі о істнованє не може бути й мови про злочин.

**Злочин поповнили властителї майнів, бо вони учинили насильства, обороняючи свої кольосальні маєтности.** Властителї майнів поповнили злочин і то злочин подвійний: людський і народний. Людський тим, що в боротьбі з робітниками ужили оружної сили, а народний тим, що боротьбу в обороні власних інтересів перевели під покришкою патріотизму.

Вони знасилували американський патріотизм, подоптали ногами американську конституцію!

А вашінґтонське правительство ні одним словом не відізветь ся...

* * *

В справі погромів у Бізбі ми дістали від свого читача, п. Михайла Мірки, нижше наведену допись. Автор сеї дописи проживав до останного часу в Ловел, Аріз., а тепер находить ся в неволи, якої офіцїяльна назва звучить: Refugee Comp. 5, Columbus, N. M. (5-та компанія збігців у Коломбус, Ню Мексіко). Ось що пише наш дописувач:

**Страйк в Бізбі, Арізона.**

Поверх три тисячі майнерів вийшли дня 27 червня б. р. на страйк в Бізбі, Арізона. Більша часть майнерів належить до юнії I. W. W. (Industrial Workers of the World — Промислові Робітники Сьвіта). Страйкери домагають ся $6.00 за 8 годин праці і деяких поліпшень при роботі для тих, що роблять під землею; і $5.00 за 8 годин праці для тих, що роблять на поверхни. Компанії відповіли, що скорше виросте трава на улицях в Бізбі, ніж сї жадання будуть одобрені.

Страйкери не робили собі нїчого з сеї відповіди, лише залишили роботу (27. червня) і спокійно очікували, доки компанії в якийсь спосіб сеї справи не порішать. І компанії порішили, але не так, як страйкери сподївали ся... Компанії постановили страйкерів упокорити і страйк за всяку ціну зломити. В тій цїли вони наняли собі скебів (страйколомів), котрих тут не бракує. Але се не помогло і капіталісти таки страйку не зломили.

Тоді взяв ся до тої справи повітовий шериф. Він зорґанізував поверх 1.200 своїх депутатів (яких тутки звуть гонменами) з самих скебів і бізнесменів, зоружив кождого на остро і лише чекав нагоди, щоб зробити погром на страйкерів.

Дня 10. липня компанії розкидали по місті відозви, в яких говорило ся, що кождий страйкуючий чоловік мусить зголосити ся до роботи до трох днів, а котрий не зголосить ся в тім часї, то буде віддалений з роботи. Колиж помимо тої погрози до роботи не зголосив ся анї один зі страйкуючих робітників, тоді компанії пійшли до шерифа за помочию.

На другий день після того (12. липня) шериф зібрав свою дванайцятьсотну армію і зачав уганяти за страйкерами від 5-тої години рано. „Гонмени" (бандити) розбігли ся по місті (по домах) і зачали забирати (арештувати) сплячих страйкерів, навіть не давши часу убрати ся, бо богато явило ся на згоні в нічній одежі. Многі з них мали порозбивані голови. Зловлених страйкерів зганяли до одного парку з високим парканом. Коло осьмої години в парку вже було поверх 2.000 страйкерів, а коло девятої години прийшов зелїзничий поїзд, зложений з 24-рох тягарових возів. От до тих то возів нас почали ладувати, наче худобу...

Як нас гонили до „бакс-кар", то „боси" стояли по боках і питали ся кождого: „Хочеш вертати ся до роботи, чи хочеш іти до „бакс-кари"?" Декотрі вернули ся до роботи, але більша часть пійшла до „бакс-кар".

Як нас заладували до возів, то богато жінок і дїтий, що їх мужів і татів заперли до „бакс-кар", піднесли такий зойк і плач, що аж тяжко було слухати.

Відтак поїзд рушив з місця. В тім поїздї було поверх 1.200 страйкерів, а 250 „гонменів" сиділи на верху поїзду, з крісами і револьверами в руках.

І так ми приїхали аж до Коломбус, у стейті Нове Мексико. Але що місто Коломбус не було приготоване для таких несподїваних гостий, то наш поїзд завіз нас до другої стації, Ґерманс, де нема нїчого більше окрім стації, і там лишив нас без дрібки якоїнебудь поживи. Очевидно, що ми мусїли сидїти голодні. Аж о 6-тій годинї вечер прибув з Коломбус тягаровий автомобіль з поживою. Тепер зачинаємо їсти перше їдженє за 36 годин. Пів години пізнїйше ми вже мали подостаткою їди, бо ще один віз з поживою прибув з Ель Пасо, Тексас.

Тут ми пережили до суботи, 14. липня. В суботу, коло 6-тої годинї рано, нас перевезли знова до Коломбус, де вже заняло ся нами військо. Розтаборивши нас на одній толоці, дали нам цельти (шатра), кухнї і досить поживи, а кухарів маємо своїх.

Як довго будуть нас тут тримати, того нїхто не знає, але є надія, що пійдемо до роботи ще сього місяця.

Підчас сеї траґедії в Бізбі двох людий зістали забиті — один „гонмен" (скеб) і один майнер (страйкер).

От і бачите, як верховоди розуміють конституцію Злучених Держав в Бізбі, Арізона. А капіталісти кричать на ціле горло, що в Злучених Державах однакове право для всїх...

В Бізбі є богато людий, що жиють там від 3 до 15 лїт, і були добрими горожанами. А як лиш вийшли на страйк, аби дістати. А як лиш вийшли і лїпші умовини при роботі більшу платню і лїпші умовини при роботі, то зараз капіталісти з своїми аґентами зачали кричати на них, що вони є ґермановіями, що за ґерманське (німецьке) золото хочуть позбавити вулка Сема продукції міди, і т. д., і т. д.

Аж нараз до доброго горожанина приходить до хати „гонмен" (капіталістичне оруде) і бере його силою з його дїжка, відриває від жінки і від дїтий і гонить його аж до Коломбус на заслане.

Чи се стало ся по правді і справедливости? Чи се зроблено після засад американської конституції? Радуй ся, вільна й свобідна Америко!

**Михайло Мірка.**

Від о. Ал. Пеленського, пароха в Десловж, Мізурі, ми одержали ось-таку вістку, датовану 20. б. м.

У Флет Рівер, Десловж і околиці є страшна революція і рабунок без милосердя. Не пощадили і духовенства, але побивши всїх і вся і зрабувавши всьо, що лише представляло яку-таку вартість, порозганяли весь нарід на сто вітрів. По двох днях неприсутности я вернув ся назад, Всюди страшна руїна! Як буду міг, то напишу дещо більше про се.

Уряд братства св. О. Николая (відділ 225 У. Н. Союза) в Десловж, Мо., який перебуває хвилево у Ст. Луїс, Мо., прислав до головної канцелярії У. Н. Союза ось-таке письмо:

Просимо зачекати на викази і чеки і не суспендувати нашого братства, бо всї його члени геть десь порозбігали ся. Се стало ся з тої причини, що у Флет Рівер, Ст. Франсойс, Десловж і Ледвуд була велика революція. З усїх тих місцевостий богато народу вивтїкало. У нашім братстві згоріли братські книги і всї инші річи. Коли члени повернуть ся зі своїх кривок назад, то ми дамо Вам про се знати.

Ось-такі гаразди переживають українські робітники на вільній землї Вашінґтона. Хто дасть тим жертвам капіталістичного безправства якунебудь сатисфакцію за спричинені їм терпіня і злиднї?...

Д. Добронравов.

# РЕВОЛЮЦІЯ.

(Записки).

(Дальше).

XI.

**Ревізії.**

До дому підїзджає автомобіль, повний жовнірів. Увійшовши до портієра, вони починають обшукувати кімнату за кімнатою. Властиво се не є ревізія, але допити:

— Є у вас зброя?

Але були ревізії й иншого рода. Босяки, переодїті за жовнірів, увійшовши в хату, зачинали докладний трус усього, при чім многі річи, котрих нїяким способом не можна було назвати доказами неблагонадійности, щезали без слїду. До таких річий, котрі улягали щезненю, належали золоті річи і вина.

Мого сусїда обшукували кілька разів. З початку приїхала була банда 12 людий. Вони виломили двері, коли господаря не було дома, й обшукували довго і щиро.

Коли швайцар (портієр) загикнув ся, що не можна поповняти такого безправства (горожани, що виповняли трус, були без сумніву злочинцї, випущені з тюрми), йому загрожували кольбою кріса і він мусїв мовчати!

В той день та компанїя зявила ся ще раз. Швайцар попросив їх дати посьвідчене на письмі, що трус переводжено вже два рази.

Старший з бандитів написав ось-таке посьвідчене, яке потім приліплено на двері:

„Ми обшукали два рази. Ахвицер (офіцир)" — дальше нечиткий підпис, а під ним инші підписи, теж нечиткі.

Над вечером після третого трусу у дверях сусїда білїло ся друге посьвідчене: „І ми обшукали раз". Дальше знов підписи, котрі годї було прочитати навіть через побільшаюче скло.

В ночи я сидїв і працював. Чую гуркіт автомобіля. За мінуту сильний стукіт в головні двері. Я чув якісь грімкі голоси; голосів було богато. Шум. Голос швайцара Антона. Потім утихло всьо. Через пять мінут — знов голоси, стукіт дверий, гуркіт автомобіля.

Видно, ще раз обшукували.

Другого мого сусїда повезли в думу. Він доказував, що він шведський горожанин, Швед по рожденю, показував свої документи.

— А нам що до того — відповідали йому. — В думі скажуть.

Через півтора години сусїд вернув ся назад; в думі стиснули раменами і пустили.

Та всї ті строгости мали ту добру сторону, що майже всїх значних „китів" старого режіму переловлено. Відсїявши случайні елементи, дума одержала гарну збірку „господ субєктов".

Многі горожани, погубивші ся при перших подувах революції, бурмотали:

— Безпорядки! Трамваї не ходять. Склепи закриті. Вломлюють ся у вашу хату і обшукують.

Доказувати їм, що старий устрій жив триста лїт, що за той довгий час в землю вріс, що тепер тільки зняли дах, а стіни ще розвалювати треба і много грузу й нечистоти вимести — не слухають!

— Так то так, а все таки...

А що то є „все таки" — нїхто не знає.

Вечером 15. марта прийшла вістка, що цар зрік ся престола. Се не викликало жадного враженя. Всїм було ясно: коли сам не зречеть ся, то його „зречуть". Ясне було й те, що нїякий цар з дому Романових, як би там його не називали, не є тепер до принятя — анї тепер, анї опісля.

Зреченє престола многі зрозуміли дуже правильно: не зреченє престола, а посьвідчене прилюдно відреченє Росії, яке зачало ся вже давно, дуже давно. Почало ся воно зрадою Росії, а скінчило ся зреченєм престола.

В ночи по улицях товпи народу читали „зреченє", яке поналїплювано по всїх рогах. У зеленкуватім сьвітлї високої ліхтарні білїла на темній, рудоватій стїнї картка паперу. Піддоптанцї лїтами чоловік, з вигляду робітник, нагнувши ся до картки, помалу читав на голос слова зреченя, а невеличка купка людий слухала з увагою. Одні слїдили очима за робітником, другі, склонивши голову, прислухували ся. Лиця у всїх були поважні і спокійні.

— Та-ак! — тихо сказав хтось, коли читанє скінчено. — Наварив каші! Добре попанували! В повний свій апетит!

Декотрі підходили до картки на темній стїнї, уважно вдивлюючи ся, неначе хотїли пересьвідчити ся, що їх не ошукали; але чорне на білім твердо написано.

— Тепер то його й попи не будуть згадувати! — радісним, звінким голосом сказав безвусий парубок; таким радісним голобом виговорив ті слова, гей би зробив незвичайно приємне і важне відкрите. — Тепер він, а я — всьо одно. Жадного вже приказу! Гейби його не було!

— То, то. Так і є!

Для монархістів поучаючим було би послухати розговір у товпі з причини зреченя. Монарх величезної держави зрік ся престола — і майже жадїського враженя не викликала та подія серед його віддданих. Прочитали і далї говорили про своє — важнїйше і значнїйше ніж манїфест, підписаний Фредерієком (міністром царського двора).

Пройшовши кілька улиць, я побачив бурливу товпу перед осьвіченим поїздом. Автомобіль пихтів на поготівлю.

Я запитав одного з жовнірів, з якої причини тут зібрали ся.

— Міністра справедливости ловлять. Тут сховав ся.

— Якого міністра? Хвостова? Бувшого?

— А хто їх розбере, який буде: нинїшний чи який? Швайцар каже: „Третого дня продер ся сюди, думаючи, що не знайдуть. Нїчого, винюхали! Не втечеш!"

(Дальше буде).

**ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.**

**Поклик до всїх Братств і Товариств.**

Бр. св. Георгія запрошує всїх урядників всїх Братств і Товариств, котрі приналежать до У. Н. Союза, в дуже важній справі. Просить ся о конечну присутність кождого урядника на день 28. липня, то є в суботу, о годинї 7.30 вечер точно. Просить ся прийти до галї У. А. Горожан конечно, бо дуже важна справа. — За уряд Бр. св. Георгія: Николай Волос, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Запорожська Січ і Українська Хор в Ню Йорку

запрошують

В НЕДІЛЮ, 29 ЛИПНЯ 1917

о годині 12-тій в полудне

в BELVEDERE PARK

N. Beach, L. I.

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

Дорога:

Delancey Street, Bridge, Long Island City, Long Island.

Згадані Товариства дають всім Українцям з Ню Йорку і околиці взяти участь в їх сільській забаві.

ТІКЕТ 25 ЦЕНТІВ.

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й.

В неділю, дня 5. серпня б. р.,

при гарній погоді відбудеться

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

Public School в Elmira Heights, N.Y.

Всі, які бажають мають занять [illegible] Україні супроти подій, які [illegible] на теперішнім часі на [illegible] Україні, і в який спосіб ми [illegible] нашим братам, [illegible] на дивовище дикої, нам [illegible] нотнині.

[illegible] складуть на 3 промов до [illegible] українських Американців, [illegible] народом на сей наголу [illegible] великого горя, з деяких [illegible] національних репрезентацій [illegible] Українські Канди.

[illegible] на всіх Українців без ріжниці [illegible] на всіх обложених місцях [illegible] як: Сейр, Ніс, Корнінг, Н. Й., [illegible], Н. Й., Бінгемптон, Н. Й., Горнел, [illegible] і взагалі всіх околичних Славян [illegible] взяти участь в тім великім [illegible] горожанстві.

[illegible] ходи з бандою і прапорами [illegible] улицями міста.

ЗА КОМІТЕТ: 82-90

о. А. Іванишин, Василь Білозор, Данько [illegible], Ізиль Крайчинський, о. П. Середа.

ПОЗИР! УКРАЇНЦІ! ПОЗИР!

Літа Фолс і околиця!

Тов. Запорожська Січ, від. 330. У. Н. С. устроює

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

котрий відбуде ся

в неділю, дня 29 липня 1917 р.

НА '44 СТАЦІ.

[illegible] запрошуємо всіх щирих [illegible] і Українців, як місцевих так і [illegible]. Хто прийде, той непожалує, [illegible] такого пікніку ще не було, [illegible] полудне Товариство. Хто [illegible] Українців, той [illegible] на сей день, але [illegible] і забавити ся серед своїх. [illegible] дорогу забаву рушить

КОМІТЕТ:

Іван Колковський, Іван Окрепка.

50 МАЙНЕРІВ ПОТРЕБА

до

LANGELOTH COAL COMPANY,

LANGELOTH, PA.

[illegible] на Пітсбурга, Па., при [illegible] Ріверсвіль. Близько Бурлінгтон, Па.

[illegible] мулів 5 сіть. Нині майнери [illegible] добрі гроші, бо у нас є добра [illegible] вугля. Робить ся машинами. Є [illegible] Лінии. [illegible] 88-100

[illegible] 58 цент. за роботу нікою, 60 [illegible] Робиться від 7 годин.

НОВІ, ГАРНІ, НА 4 КІМНАТИ ДОМИ [illegible] Огорода. Розрахунок [illegible] в сутіжні.

[illegible] особисто або пишіть по [illegible] інформації сейчас до суперінтендента

LANGELOTH COAL CO.,

Langeloth, Pa.


В. Білинський.

# ДВА РОДИ НАЦІОНАЛІЗМУ.

(Дальше).

II.

Познакомивши ся з понятєм націоналізму Кістяковського, випадало би нам тепер зазначити наше становище супроти нього і застановити ся над тим, котрий з наведених нами двох його націоналізмів є красший і найлучше підходить до українського житя, або коротко: до котрого націоналізму можна присудити український національний рух. Щоби се питанє правильно порішити, запитаймо ся себе, котрий з них на нашу думку є лучший. Щоби якусь річ до ладу оцінити, треба наперед вибрати певну точку, з якої ми дану річ будемо оглядати і судити, а від вибору тої точки буде зависти наш осуд даного предмету.

Найцінніщим і найважнійшим являєть ся в житю людскім те, що має на собі характер універсальности, себто всесьвітности, а затим тривалої постійности. Зобразім се на приміри: „Люби ближнього твого як себе самого" — являєть ся основним ядром всесьвітної людскої моралі, без огляду на час, місце і обставини. Се право обовязує кожду культурну людину всіх віків, націй і станів. Чому? — Бо воно містить в собі **щось спільного** для кождої людини, якої-б вона духової культури не була і серед яких би вона обставин часу і місця не жила, через що се право набирає характеру універсального, постійного, або того, що ми коротко звичайно звемо **космополітичним.** Правильно зрозумілий космополітизм, яко найвисша загальнолюдська одиниця, в якої склад входять всі инші низшого типу суспільні одиниці, як держави, народи, класи і т. д. — являєть ся вселюдським цінним ідеалом, який, неначе сьвітло серед пітьми, присьвічує нам в загальнім поході історичного розвитку до **добра, краси і правди.**

Так постепенно роздумуючи, прийшли ми до переконаня, що найкрасшою точкою оцінки націоналізму буде тільки правильно зрозумілий космополітизм, яко найвисший з ряду степень, з якого до ладу можна буде осьвітити, що здорового має в собі націоналізм даного народу, а що хоробливого, а затим можна буде вибрати сяку або таку його форму, яко найлучше гармонізуючу з космополітичними ідеалами **добра, краси і правди. Щастє всіх людий, всіх націй, без жадайського гнету одних і вивисування других** — се тільки розвинене космополітичної думки.

Кудиж веде націоналізм першого рода? Кістяковський каже, що до заперечуваня права свобідного розвитку чужих націй, а до нахабного привлащуваня собі привілеїв, які тамують тільки житє сусідів, їх поневолюють, чим викликують лише застій в загальнолюдскім поступі. Бо не забуваймо, що кожда нація в свій спеціяльний спосіб вносить щось цінного в загально-людску духову скарбницю, і знищене якогось народу означає втрату для людства одного дорогого, невинагородженого робітника для осягненя спільного щастя. Тимчасом націоналізм першого рода, маючи за точку виходу тільки свою націю, дбаючи виключно лише про її добро, плекаючи тільки свої спеціяльні національні прикмети, будучи неначе залюбленим сам в собі, а часом доходить до шкідливої нерецінки самого себе, цілий сьвіт бачить тільки в собі самім, всьо добро, користь і велич бачить тільки в собі, що вкінци приводить його до хибної думки, неначеб його націю покликала на спеціяльну місію якась висша сила і надіяла її тільки самими шляхотними, добрими прикметами. Відти національний шовінізм, нетерпимість до чужих народів, а послідовно їх шкідливі утиски. Приміром сього Німці, Поляки і Москалі.

Минулого століття появив ся був один німецький фільозоф, Гегель, який говорив, що людство перейшло вже дві доби свого історичного розвою, а тепер жиє в третій і послідній, в якій завершенем, найвисшим типом людського розвитку являють ся Німці. Тому цілий сьвіт — після нього — повинен до них відносити ся з почестию, пошаною, на них взорувати ся, бо вони є усобіненем божої сили, месії сьвіта сього. Таке вироджене націоналізму в месіянізм є станом дуже хоробливим, який, на жаль, опутував нераз цілі десятки літ такі великі народи, як Москалі, Французи, Поляки і т. д., що рішучо не уйшло плазом їх сусідам. Найкрасше відчули на своїй шкірі московський месіянізм Українці, яких в імя висшої московської культури і її мнимого всесьвітного покликаня спасати рід людський з запалом навертано з низкого „варварства" і сумно кивано головами, коли ті руками й ногами відхрещували ся від тих благодатий. Німецький месіянізм, себто німецьку (читай пруську) зарозумілість, перенили були до себе Москалі, витворюючи дома напрям т. зв. славянофільства, який мав на цїли злучене всїх Славян під московським скиптром, розуміється ся з перевагою московського елементу. Та щастє в тім, що брати Славяни побачили, чим тут пахне... Вони побачили, що тому напрямови ходить не о рівну злуку Славян, а о можливе переформоване їх у московських льокаїв, де Москаль силою своїх уроєних прикмет надавав би тон і розказував після своєї волі в цїлім славянській родині. Проти такого розуміня славянофільства, звихненого амбітного московського націоналізму, виступає цїлий ряд визначних людий, як своїх так і чужих. Подібне явище бачимо ми також у Поляків, в яких найкрасшими представителями польського месіянізму були навіть їх найбільші поети: Міцкевіч і Словацкі. Для лучшого зрозуміня появи і звихненя першого рода націоналізму додамо, що головною причиною, яка веде його на манівці шовінізму, себто ненависти до чужинців, і месіянізму є переважно не хто инший, а висші економічні кляси, які неправдиво говорять, що поступають в імя добра цілого свого народу і неначеб то до його добра зводили ся всї їх поступки, чим в дійсности прикривають вони тільки свої особисті інтереси і самолюбні цїли. Доказом того може послужити от хоч би лучність московських славянофілів зі своїми чорносотенним урядом у відношеню до чужих народів, а головно до Українців.

Мимоходом порушили ми тут богато таких питань, над якими було би цікаво застановити ся щирше, як прим. московське старшіє і молодше славянофільство і його відношенє до Українців, питанє кляксове а національне і т. д., але ми в браку місця торкнули ся тут тих справ лише о стільки, о скілько се нам було потрібне для практичного провіреня першого націоналізму і виказаня його великої шкідливости в житю народів. Уже саме те, що для житевої провірки першого рода націоналізму ми мовчки поминули український національний рух, вказувало би на те, що жадним способом немислимо впхати його в ті тісні рамки, бо вже сама його натура сьвідчить як найяснійше, що його місце в рамках другого націоналізму — демократичного і згідного з загально-людским поступом.

(Конець буде)

# ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Його іменовано на місце адмірала Вердевського, якого правительство казало ув'язнити за зраду тайни центральним комітетам, які правительство наказало було розвязати.

**Новий командант Петрограду.**

ПЕТРОГРАД, 25. липня. — Ген. Половцев, якого недавно тому Керенський остро критикував, приписуючи йому вину, що заворушеня в Петрограді дійшли до такого розміру, подав ся до димісії.

**Його наслїдником іменований ген. Ерделі, дотеперішний командант XI. армії.**

**Заведене цензури.**

ПЕТРОГРАД, 26. липня. — **Провізоричне правительство уповажнило нині міністра внутрішних справ закрити ті часописи, які окажуть ся непослушними супроти військових властий.**

**Рівночасно подано до відома, що автори підбурюючих артикулів будуть потягнені до відповідальности.**

**Російська революція в небезпецї.**

ПЕТРОГРАД, 26. липня. — Центральний екзекутивний комітет робітників, салдатів і селян проголосив проклямацію, яку уложив президент свого комітету, Чхеїдзе. В сїй проклямації звертає ся увагу на велику небезпеку, яка грозить революції.

Проклямація звучить:

**„Брак карности і явна зрада на фронті улекшила Гінденбургови переведене наступу. Тяжке поражене, яке потерпіли наші війска, дає ворогови змогу, щоби викликати загальний переполох і підготовити грунт, на якім могло би дозріти їдовите насїнє протиреволюції. Сильна буржуазія організує ся вже до нападу, вже чути вже гієн і шакалів старого режиму".**

Представниця конечність острих зарядженъ, виданих правительством; говорить ся в проклямації дальше:

„Звертаємо ся до вас, наші заступники, з горячою просьбою. Піддержіть революційне правительство. Старайте ся, щоби робітники, салдати і селяни виповняли всї розказы демократичної більшости. Заохочуйте їх, викликуйте в них запал, вложіть всю свою волю і енергію. Громадьте ся коло всеросійских осередків, а ми покажемо цілому сьвітови, що нарід, який перевів найбільшу в сьвіті революцію, не може згинути".

**Задля браку кораблїв годї доставити Росії воєнні матеріяли.**

ВАШІНГТОН, 25. липня. — **250.000 тон воєнних матеріялів, призначених до Архангельска, находить ся в магазинах Ню Йорку і його околиці.** Задля браку кораблїв нема навіть вигляду, щоби в якімсь означеним часї була спромога доставити Росії конечні їй матеріяли.

# В ФІНЛЯНДІЇ:

**Росія не признає независимости Фінляндії.**

ПЕТРОГРАД, 25. липня. — Соціялістична більшість у фінляндськім соймі вислала до провізоричного правительства в Петрограді враз з повідомленем про проголошене независимости Фінляндії ще окреме письмо з відповідним поясненем.

**Провізоричне правительство вислухало** вчера вечером звіт російського генерал-губернатора Фінляндії, Михайла Стаховича, і **рішило не признати независимости Фінляндії.**

Стаховичзаявив нині, що він небавом уступить зі свого становища та що російське правительство пішле нового генерал-губернатора до Гельзінгфорсу, щоби Фінляндії не давати жадної причини до твердженя, що Петроград в дійсности признає независимість Фінляндії.

**Між Росією і Фінляндією грозить зірване дипльоматичних зносин.**

ЛОНДОН, 25. липня. — **Телеграма з Петрограду доносить, що кождої хвилї грозить небезпека зірваня дипльоматичних зносин між Росією і Фінляндією.**

# ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

**Німці подоняли в Шампанії 1.150 Французів.**

БЕРЛІН, 26. липня. — Німецький урядовий звіт доносить:

„По сильнім попереднім бомбардованю відділи вестфальського полку зробили наступ на полудне від Гуртбіс, здобуваючи становища Французів на лінії 1.800 метрів довгій.

„В Шампанії в околиці Гохберґу німецькі війска відзискали решту окопів, які були втратили дня 14. липня.

**„Неприятель потерпів тяжкі втрати. Через безуспішні протинапади втратив Французів ще зросли. Загалом полонено в тій битві 1,150 Французів, між тими 46 офіцирів."**

# НА МОРЯ:

**В останнім тижни втратила Англія 25 кораблїв.**

ЛОНДОН, 25. липня. — Після донесеня англійської адміралїції Англія втратила в протягу минувшого тижня 21 кораблїв поверх 1.600 тон, 3 кораблї понизше 1.600 тон і один корабель рибацький. **Разом 25 кораблїв.**

**Англійський 12.000-тоновий корабель на дні моря.**

ЛОНДОН, 25. липня. — Урядовий звіт доносить, що **крузкяк „Отвей" (12.077 тон) впав жертвою підводної лодки.** 10 людий залоги згинуло, прочих виратувано.

# ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

**Війска алїянтів небавом опустять Балкан.**

ЦРІХ (Швайцарія), 26. липня. — **Півурядові вісти доносять, що на теперішній військовій нарадї в Парижи більшість є за тим, щоби війска англійські і французькі перенести з Балкану до Франції.**

В Македонії позістали би війска сербські, скріплені тепер військами грецькими.

З того можна заключати, що алїянти в сім році не мають наміру переводити на Балкані наступу проти центральних держав.

—o—

**Арештоване польського генерала Пілсудского.**

КОПЕНГАГЕН, 25. липня. — **Німецькі власти арештували ген. Пілсудского, організатора і бувшого команданта польських легіонів, в хвилї, коли він, заосмотрений у фальшивий пашпорт, хотів переїхати границю Німеччини.**

Намірена утеча генерала становить верцюк непорозумінь між Поляками, які хотїли перетворити свої легіони в независиму польську армію, а німецькими властями, які знова домагали ся, що польська армія мусить позістати під контролею Німеччини.

Ген. Пілсудского величали донедавна яко польського патріота, а польські легіони були висловом національного руху проти Росії. Як Пілсудский так і легіони відгравали визначну ролю при проголошеню польського королївства.

**Німецькі власти переконали ся тимчасом, що ген. Пілсудский є прихильником польської республики і клонить ся в сторону Росії.**

—o—

**Конвенційні наради Ірляндців відложені на 8. серпня.**

ДУБЛІН, (Ірляндія), 25. липня. — **Нині розпочала ся конвенція, в якій беруть участь представники всїх ірляндських партій, крім ірляндської революційної організації „Шін Фейн".**

**На конвенції не слїдно жадного одушевлена. Вона має характер наскрізь урядовий, англійський.**

Конвенційні наради по полагодженю вступних формальностий і по виборі президії і комісії зістали відложені на день 8. серпня. Тимчасом вибрана комісія має уложити точну програму конвенції.


ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА.

**Отсим повідомляєть ся всїх місцевих урядників і організаторів У. Н. Союза, що згідно з ухвалою головного екзекутивного комітету, з 10. липня с. р., до У. Н. Союза будеть ся дальше приймати нових членів за половину вступного в місяцях: липни, серпни і вересни 1917 р. З сеї ухвали повинні користати як місцеві урядники У. Н. Союза так і ті, котрі мають намір приступити до У. Н. Союза.**

**По всї інформації в справі У. Н. Союза треба писати до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:**

**Ukrainian National Association,**

P. O. Box 76, Jersey City, N. J

За головний уряд У. Н. С.

Д. Капітула, гол. предс.;

М. Угорчак, гол. рек. секр.

ЕДІСОН

ПАТЕНТ КО., Інкорп., котра зголошує до правних властий всїлякі ВИНАХОДИ до ОБЛАТЕНТОВАНЯ, повідомляє всїх винахідників, що ТУТЕШНИЙ РЯД ПОШУКУЄ ВОЄННІ ВИНАХОДИ для ужитку на суші і морі. Спосібність кождого з нас мусить бути ситизсною. Всякі винаходи воєнні облатентовані можуть бути через нас предложені РЯДОВИ до прозірки або ЗАКУПНА. Пишіть до нас по українськи і надайте БЕЗПЛАТНУ лїсту ВОЄННИХ ВИНАХОДІВ. 70-

EDISON PATENT CO. Inc.,

256 BROADWAY, NEW YORK (SV.)

В фірмови тої самої назви не маємо нічого спільного.


# ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.


**В сїй рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете відшайти своїх рівнїків, кравців або товаришів. — Коли шукаєте заняття. — Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де ідеє добре робота. — Коли потребуєте агентів до поширеня Вашого бизнесу. — Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, гроссерні, готелях або фарму. — Коли шукаєте спільників до бизнесу. — Коли шукаєте дякоучителїв і учителїв музики. — Коли маєте хату або фарму на продаж. — Коли маєте хату або фарму до винайму. — Коли маєте на продаж якісь річи. — Коли пошукуєте людий на мешканє з кармем. — Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким. — Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.**

ЗМІНА АДРЕСИ.

Отсим повідомляю інтересованих, що моя теперішна адреса є: 87-88

REV. VLADIMIR SPOLITAKEWICZ,

303 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

Пошукую брата ТИМКА ОЛЕКСІН з Яструбку, пов. Сокаль, в дуже важній справі. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голосити на адресу: 86-88

MARKO OLEKSIN,

110 Porter St., Portland, Oregon.

ЖЕНЩИНА, скромна, інтелїгентна, пошукує мешкання при українській родині в місті Ню Йорку. Згодилася би просити ся сдати на адресу: 85—

A. S., c/o "Svoboda",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ совісної і моральної господині до веденя дому і до дїтий, в віцї до 35 літ. Голосити на адресу:

M. SAMARANDA,

1200 R. R. Ave., Olean, N. Y.

Своєки ПЕТРА ЗАБЛОЦЬКОГО, походячого з Скалатського повіту, Галичина, звольте зголосити на понизшу адресу в справі розділу гроший, які остали ся по померлім Петрі Заблоцькім в Кінгзонтськім банку. 88-89

J. BONAS,

101 Main St., Clarmont, N. H.

ПОШУКУЮ ПОМЕШКАНЯ при українській рідні з харчем, в дїльницї Бріджпорт, Бруклин. Ласкаві відповіти нехайно або особисто до:

TONY STRUK,

61 North 7th St., Brooklyn, N. Y.

ДОБРИЙ РОБІТНИК при чищеню віцон шукає роботи на контракт на Сант або Вест. Пишіть по інформації до: 88

WILLIAM BORAK,

72 Livingston St., Newark, N. J.

МИР І ВІЙНА.

Кождий Українець дістане українську і американську флагу даром, котрий нам пише. 5 адресів Українців на адресу:

N. WELLECHKO, 88-90

829 N. Robey St., Chicago, Ill.

Rosalie F. Janoer АДВОКАТ-ЖЕНЩИНА

котрої головний офіс є від ч. 132 Nassau St., New York, отсим подає до відома отворене філїяльного офісу від ч. 238 E. 6th St., New York, де вона буде трудувати особисто кождого вечера від 5. до 8. вечер. 30вс—

Даром

вишлемо мапу Галичини в українській мові, що подасть нам 5 добрих адресів своїх знакомих. На пересилку мапи залучіть 5-центову марку. Адресуйте: 62-

UKRAINIAN BOOK STORE,

34 E. 7th St., New York City.

Стій! Тут!

ПОЖИТОВА РАДА.

Гарантуємо в 3 місяцях вивчити заочно читати, писати і говорити

ПО АНГЛІЙСЬКИ,

лекції посилаємо почтою, по кінченю даємо сьвідоцтво. Школа істнує вже три роки і помогла тисячам людий. Англійський язик потрібний вам тут, а опісля придасть ся по війні в старім краю. Пишіть і записуйтесь сегодня. Поясненя безплатно, пробне письмо 10 цент. Адресуйте:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL

525 W. 47th St., New York, N. Y.

АДВОКАТ

E. MILES NORTON,

ATTORNEY AT LAW.

на цїлий повіт Lake County, Ind. Toliestons Office: 11th & Roosevelth St. Gary Office: 790 Broadway. Поручаємо його усїм Українцям в сїй околици, бо він полагоджує справи покривджених справедливо і за доступну цїну, а особливо незаможним. Наші народно-запомогові справи поладнав зовсїм безплатно.

E. MILES NORTON, LL. D.,

790 Broadway, Gary, Ind.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

БРАТЯ! НА РОБОТУ!

Ріжні роботи і служби в місті і на контрах дасть

руський адвокат І. ПОДРУБО.

Порада даром. Приймайте сейчас. Ми також відсилаємо до майнів і фабрики Адмінїйцю. Платня 32½цнт. за годину.

757 South 2nd Street,

87-99 Philadelphia, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИМЦІВ В АКРОН, ОГАЙО.

5 долярів в дарунку.

дістане той, що схотїв би заняти ся посередництвом, значить ся котрі хотїли би замовити у мене убранє (суть або шапки (овершоти).

ПЕРШОРЯДНА КРАВЕЦЬКА РОБОТА.

Поносне 400 відмін сукна до вибору. Ціни не дорогі а робота і сукна гварантовані.

В кождім разї приїду на місце зі сукном і возьму міру.

А хто хотїв би замовити собі вирост у мене убранє або пальт без посередника, то прошу повідомити мене листовно і подати що жадає і в якім часї маю приїхати або коли самі прийдете до мене.

Повідомляю всїх Родимців, котрі мешкають в околици Акрон, щоби приїхали і переконали ся наочно про мою Українську Кравецьку Робітню. 86—

Пишіть або приходїть на адресу:

WILLIAM KASSY,

105 E. South St., So. Akron, Ohio.

ПОТРЕБА СЕЙЧАС 500 ЛЮДИЙ

до всяких робіт в фабриках амуніції, також стельмахів, столярів, до готелїв, ресторанцій, на фарми і т. п. $12.00 до $25.00 на тиждень. 86-88

MIZNARODNE BIURO PRACI,

76 East 7th St., New York City.

між 1-ою а 2-оюener.

ДАРОМ

вишлемо кождому книжку про: спіритизм, гіпнотизм, хіромацію, сни, магію і много инших відомостий, як також видинки катальог книжок: українських, російських і польских. Пришліть 5 центів марками на пересилку. — B. Zelski, 150 E. 7th St., New York City. 83—88.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований катальог, ріжних річий, як годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бісциків, образків, капелюхів, черевиків, светрів і т. д. Залучіть 5 цит. марку на пересилку. Адреса: 62-XII-31-17

AMERICAN SALES CO.,

1926 Huron St., near Robey, Dep. 5, CHICAGO, ILL.

УВАГА! БРАТЯ, УВАГА!

Де можна нині зробити лїпше щастє і лїпший заробок як на фарці? Купуйте фарми громадно в українській кольонії в Анстон, Конн. Тут можна купити найлїпшу фірму за низку цїну. Фарма 70 акрів, близько міста і стації, 5 коров, 150 курий, всї машини різьбчі, хата на сїм кімнат, греко-кат. церков близенько. Цїна $3,000 (три тисячі), $1,000 (тисячу) готівки, а решта на легкі сплати. Маю ще більше фарм дешевших і дорожших. Спішіть, поки час. Пошо в місті платити рент, коли за ті гроші виплатите собі фарму з гаком. Пишіть на адресу:

NICHOLAS SKLARSKI,

Amston, Conn.

Як прийдете, буду очікувати Вас в стації. 86-88

ДАВНО ЗВІСНИЙ

Dr. Grey

з 30-лїтною практикою

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ

У МУЩИН.

117 EAST 17th St., NEW YORK, N. Y.

недалеко площі Юніон Сквер.

**Він вилїчив вже тисячі людий, а рад би і Вас вилїчити, як маєте яку скірну або кровну недугу, болї костий, черевну кишку, біль горла і губної ями, довгосасне сверблене, ослаблене нерви і міхура, запалене дерр, пропущену, опухнене, ослаблене сиз, нервовість, недорозвитість, слабу память або яку другу недугу, котрої вилїчити не вспіли попередньо лїкарі або перепрацьовани. Без рішнкі на цїнто треплая недуга? Тоді не тратьте часу а ідіть до доброї лїкаря і давно вилїчите ся. Дрен. Грей, до кажного окраз се, що найшли тисячі людий перед Вами, то є скоро привернене здоровя, сила і житя. Як Вас дотеперішний дїдь не вилїчив, то не зволїкайте а прийдіть до мене сейчас. Послугуюсь методою ПРОФ. ЕРЛІХА 606 і 914 при затроєню крови у всяких случаях без болю.**

ПОРАДА ДАРОМ. — ЦІНИ $1.00.

ЦІНИ ДУЖЕ НИЗЬКІ.

Урядові годині: від 9. рано до 8. вечер щодня. В неділї від 9. до 3. 52—

**ПОТРЕБА**

**МАЙНЕРІВ — ВИТЯГАЧІВ КОКСУ — ЛЕБРІВ**

МАЙНЕРІ заробляють денно від $5.00 до $8.00; ВИТЯГАЧІ КОКСУ заробляють денно $4.00; ЛЕБРИ від $3.25 до $3.50.

Гарантія за одного з наших 60 плебіїв в поблизу Latrobe, Mount Pleasant, SCOTTDALE, Connelsville, Uniontown, Fairchance and Masontown, Pennsylvania. 84c56

H. C. FRICK COKE COMPANY


# АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

### Асентирунок відбудеть ся правдоподібно на слідуючий тиждень.

Тому, що листи ще не розіслані, асентирунок відбудеть ся десь в середу або четвер слідуючого тижня.

### Ждає вияснення военних цілий.

Державний сенатор Борат, зі стейту Айдаго, при дискусії над проектом про ріки і пристані, використав хвилинку часу і в своїй острій промові звернув увагу американського правительства, що в народі нема найменьшого ентузіязму з приводу війни. Він заждали, аби правительство ясно і рішечо пояснило американські военні цілі, щоби не стратити в народі довіря.

„Коли ми — говорив сенатор Борат — не будемо чистити ся з нашими інституціями і з нашою власною демократією, тоді виповіджене війни буде нарушенем державних законів, а продовжуване війни буде тягаром для кождого дому в краю. Треба сподівати ся, що сенат вияснить наші военні цілі і наше точне відношенє до алянтів. Від початку війни аж до нині виглядн алянтів не були так рішні, як вони є тепер. Росія задля практичної цілі зістала усунена від війни. Її внутрішні тягарі зробили її практично неможливою дальше підграватн властиву ролю. велика її армія, на яку алянти покладали таку велику надію, опустила місце бою".

### Скандал в українській „соціялістичній партії.

Від часу конвенції У. Ф. С. П., яка відбула ся в Рочестер, Н. П., в партії зайшли непорозуміня, про які має рішати аж центральний комітет соціялістичної партії, який складеть ся з представників всіх чужинецьких відділів соціялістичної партії.

Причиною є особисті непорозуміня.

### Три соціялісти, противники конскрипції, засуджені.

Три соціялістичні провідники — К. Рутенберг, секретар відділу в Клівленд, О.; А. Вагенкнехт, стейтовий секретар відділів в Огайо і Ч. Бейкер, з Гамілтон, О., стейтовий організатор — зістали арештовані і засуджені на один рік арешту за протиконскрипційну пропаганду.

### Проти організації І. W. W.

До Вашінгтону прибув із Сан Франціско Джордж Бед, представник вісьмох західних стейтів, який має відбути ряд конференцій в справі організації Промислових Робітників Сьвіта. Він мав уже конференцію із секретарем праці, Вілсоном і з президентом Федерації Праці, Гомперсом. Також з президентом Вілсоном він буде радити в тій справі і має йому представити „шкідливу" роботу організації І. W. W.

### Чехи вислали делегацію до Росії.

З Ню Йорку через Японію виїхала до Росії минувшої середи чеська делегація, вислана Чеським Народним Союзом. Цілию делегації є познакомити ся із суспільним положенем Росії.

### Жовнір дістав 7 літ тяжких робіт за знеславленє президента і американського прапора.

Сім літ тяжких робіт дістав військовий летун Отто Людвик із Сан Антоніо, Тексас. Він кількома словами знеславив президента Вілсона і американський прапор, а також заявив, що коли його вишлють до Франції, то він з літаком здезертирує до Німеччини.

### Рена Муней вільна.

Вже рік провадив ся в Сан Франціско, Кал., процей проти пані Рени Муней. Її підозрівали, що вона відчас одної паради кинула на улицю бомбу, від котрої згинуло 10 осіб. Ся парада була военною маніфестацією. Богачі висунули велику суму гроший, аби вину за атентат звалити на робітничих провідників, які є так шкідливі для них. Підозріне впало на Рену Муней. По довгім процесі, а вкінци по 3-дневній нараді присяжних судів, Рену Муней увільнено від вини.

### Кандидати на майора міста Ню Йорку.

В Ню Йорку надходять міські вибори. На майора міста поставлені три кандидати: Морис Гілквіт з рамени соціялістів; Дж. Ф. Галвін з рамени демократів; Джан П. Мічел, теперішний майор, кандидує поновно з рамени републиканів.

### В Бруклині замкнено 36 салунів.

В нюйорськім стейті ухвалено военний закон про салуни. На основі сього закона в Бруклині замкнено нараз 36 салунів, які находили ся недалеко фабрики Морс Драйдак Рідер Ко.

### 62 роки на однім становищи.

Дня 5. Лютого — як доносить „Крішен Геральд" — Ріщард Джонс у Вілмінгтон, Н. Каролайна, обходив 95-літний ювилей свого народженя. Рівночасно з днем уродин звязав ся ювилей 62-літної праці на однім становищи. В 1855 році Джонс зістав касієром одної організації і сей уряд задержав по нинішний день.


Подаємо до відома нашим читачам, що маємо вже на складі VI. часть Розділника Керменюка.

З друку вийшли слідуючі книжки:

| | |
|---|---|
| Оповідане Стороженка | 15 ц. |
| Промови і декламації на хрестинах, весілях і забавах | 15 ц. |
| Про земяк сонце і звізди | 40 ц. |
| Князь і жебрак | 50 ц. |
| Словарик чужих та не дуже зрозумілих слів | 30 ц. |

Замовлення і гроші посилайте до:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.


# ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

### Свобода преси в Росії...

Тимчасове правительство заборонило видавати „Правду", яка виходила в Петрограді і була органом „большевиків". Часопись „Правду" редагував Н. Ленін. Вона поборювала теперішне російське „соціялістичне" правительство і домагала ся безпроволочного заключеня мира.

### Нова конференція в балканській справі.

В Парижи почала ся конференція представників Англії, Франції і Італії, на якій мають ся обговорити точно балканську справу. В тій конференції беруть участь: премієр Ллойд Джордж, міністер заграничних справ Балфур і генерал Робертсон — від Англії; міністер заграничних справ барон Соннінно і генерал Кадорна — від Італії; премієр Рібо і инші міністри від — Франції.

### В Ріо де Жанейро вийшло на страйк 50.000 робітників.

Яко протест проти страшної дорожні в Ріо де Жанейро (Бразилія) вийшло на генеральний страйк 50.000 робітників.

### В Брукселі неспокій.

Часопись „Еко де Белдж" доносить, що в Брукселі (столиця Бельгії) вибухли заворушеня. Населенє настроєне революційно супроти окупаційних властий. Німецькі військові власти прислали до міста три полки війска.

### Сіям виповів війну Німеччині.

Сіям виповів війну Німеччині і сконфіскував девять німецьких кораблів, загалом 19.000 тон місточи. Всі пробуваючі в Сіямі Німці і Австрійці заарештовані.

Сіям — се 16-та з ряду держава, яка є у війні з Німеччиною. Сіям лежить в Азії між Індіями і Хінами, занимає 800 тисяч квадратових кільометрів простору і числить 9.000.000 душ населеня.

# ВСЯЧИНА.

### Як перший Романов дістав ся на трон.

З уступленем Николая II. вяжеть ся тісно доля Романовського роду, який протягом 304 років панував над великою Росією і був причиною великих кровопроливів.

Дня 21. лютого 1613 року в Москві короновано 16-літного Михайла Федоровича на царя-самовладця цілої московської імперії.

Найстарший родич Романових привандрував 1280 року правдоподібно з Прус або з Литви. Се був шляхтич Глянда Кобила, який відтак приняв імя Михайла. Подбив ся з часом в Росії високого становища. По короткім часі він дослужив ся титулу „боярина", а коли Андрій Федор заключив тістніші зовнішні зносини з пануючим тоді родом Руриків, стрий Андрія, боярин Роман Юрієвич, надав родині імя Романових і покликав на царський трон женщину, якої дочка звінчала ся відтак з Іваном Грізним.

Відтоді наступила боротьба о трон між домом Рурика і домом Романова. Борис Годунов, який по вимертю останнього члена роду Рурика перенив трон, старав ся всіми способами знищити рід Романових. Кількох з родини Романових вислано на Сибір, а прочих замкнено до монастиря.

По смерти Годунова відносини почали зміняти ся, убийства слідували по убийствах, чотири шляхотські роди воювали за трон, аж вкінци побідили бояри. І 1613 року вступив на трон молодий 16-літний Михайло, яко перший представник родини Романових.

### Роля жінки в цісарській родині.

Жінки пануючих монархів відграють деколи велику ролю не лише в житю родинним, але й політичним. Історія записує, що жінки спричиняли упадок пануючих родин, а в деяких случаях були навіть причиною упадку держав.

Троя упала, бо троянська Гелена полюбила ворога Паріса і піддала йому місто.

Клеопатра своєю красою захопила серця Юлія Цезаря і Марка Антонія і з сеї причини й вдало ся поконати їх могучість.

Домашні інтриги дали початок до упадку Наполеона.

Женщина Габі Деслі змінила Португалію з королівства на республику і позбавила короля Мануеля трону.

Ціла австрійська політика є залежна від женщин-красавиць.

За часів панованя Николая Романова Росією правили женщини.

Грецький король Константин стратив свій трон через жінку, сестру Вільгельма II., німецького цісаря. Вона запанувала над своїм чоловіком і недопустила до того, щоби Грецію втягнути до війни.

# ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

**І. К. Я., Нюарк, Н. Дж.** — Галичина обіймає 30.312 квадратових миль (американських).

# СЬВІТОВІ ПОДІЇ ЗА ОСТАННІХ КІЛЬКА МІСЯЦЬ.

Кілька останних місяців зазначені у сьвітовій історії великими подіями.

І так:

Росія по 300 літах неволі скинула з себе царське ярмо і з монархії заміниła ся в республику. Царя, його родину і його міністрів посаджено в тюрму.

Як в Росії прийшла до власти революційна партія, зараз піднесла свою голову скована 263-літними кайданами Україна. В Києві основано Українську Центральну Раду, яка по трох місяцях рішучої і заразтої роботи виборола для України цілковиту автономію. Нині Українська Центральна Рада є тимчасовим правительством України. Тимчасовим президентом є проф. Михайло Грушевський.

Німеччина дістала нового канцлера в особі д-ра Георгія Міхаеліса.

Австрія з кінцем мая скликала перший раз протягом війни свій парлямент і від тоді упало два кабінети.

Хіни замінили ся з республики в монархію, а по кількох днях з монархії в республику.

Злучені Держави виповіли війну Німеччині і завели у себе примусову військову службу.

Еспанії від якогось часу грозить революція. Провінція Кітальонія стремить до самостійности.

Алянти усунули з престола грецького короля, Константина, а на його місце посадили його другого сина, Александра. Венізелос приходить до власти.

Канадійські Французи піднесли протест проти примусової служби військової в Канаді, і загрозили Канаді розпадом на дві части. Боротьба провадить ся дальше і грозить Канаді небезпечним результатом.

# ГУМОР І САТИРА.

### Останне бажанє.

Вартівник (до засудженого на смерть): — Яке-ж є ваше останне бажанє?

Засуджений: — Сповнити закон природи; хотів би я ще хоч один раз спати при отверттю вікнах і відчиненних дверях...

### В опері.

Малий Грицько (коли співаючо квартет): — Чому їх аж чотирох співає?

Батько: — Ти дурний, щоби скорше скінчили.

### Часи зміняють ся.

Перед весілєм він говорить, а вона слухає.

По весілю вона говорить, а він слухає.

В десять літ по весілю обоє говорять так голосно, що аж сусіди чують.


**ПОТРЕБА 16 до 18-літнього хлопця до друкарні. Початкова платня $6.00. Голоситись сейчас на адресу:**

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

**ДАРОМ КИШЕНЬКОВИЙ КАЛЕНДАРИК отримає кождий, хто замовить в книгарні „Свободи" книжок за 50 цент.**

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.


# В СПРАВІ ЗБАНКРОТОВАНОГО ПРИВАТНОГО БАНКУ ІВАНА КОВАЧА В БРУКЛИНІ, Н. Й.

Одно з послїдних банкротств приватного банку Івана Ковача в місті Бруклині, Н. Й., який опинив ся дня 12. липня с. р. в руках Стейтового Банкового Департаменту стейту Ню Йорк, а в якім сотки дрібних депозиторів зложили свої ощадности, замикає цілий ряд подібних банкротств приватних банків, які мали місце в послїдних роках в долїшній части м.ста Ню Йорку. Тисячі бідних людий, побоюючи ся держати при собі невеличкі суми гроший, втратили сї ощадности на депозитах у приватних банкирів.

З огляду на те, що Стейтовий Банковий Департамент не предложив ще дійсного стану маєтку і зобовязань банку Ковача, многе депозитори сього банку підносить жадане, щоби пані Анна Ковач, жінка банкира, зрекла ся своїх прав до приналежної їй части маєтку, який є власностию Івана Ковача. Підносяче се жадане депозитори побовають ся, як се мало місце при попередних банкротствах приватних банків, що коли жінка банкира не відступить від прислугуючого їй права до спадщини одної третої части маєтку, то се є стільки зменьшило би претенсії депозиторів. Тому тепер робить ся всякі заходи, щоби наклонити пану Ковач, аби вона зрікла ся прав до спадщини в корпеть депозиторів, які надіють ся, що вона не відкажеть ся від сього, а через се претенсії депозиторів значно спорцютають і їх втрати будуть тоді найменьші з усїх попередних случаїв банкротств. Небавом часть ся предложити пані Ковач до підпису письмо, в якім вона зречеть ся своїх прав до спадкової части. Пані Ковач заявила вже, що її вельми лежить на серци добро депозиторів.

Не треба однак на се вповні полягати, бо можливо, що вона ще готова відказати ся від підпису. В кождім случаю робить ся всякі старання, які могли би вийти в користь депозиторів.


**ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!**

**„ВЕСЄЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"**

**Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.**

**Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.**

**ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ**

**Замовленя і гроші посилайте до:**

**„SVOBODA"**

**83 Grand St., Jersey City, N. J**

**ГАРНЕ, ЧИСТЕ І МОЛОДЕ ЛИЦЕ**

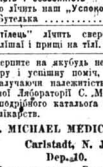

надає Крем для Кларіс. — Усуває сліди віспи, прищі, виходи і плями. Пушка і мило ..... $1.25

„Волосріст" — для знищеня густого і гарного волося, запобігає випадкову волося і пишить порід. Бутелька ..... $2.00

„Вусоріс" — по 7-ми днях стають густі, довгі і гарні. Бутелька ..... $1.00

Катар молодих, болі в грудях, кашлях і мозолях, гарп в жидрях успішно лічить наш „Молодощий Бальзам". Бутелька ..... $2.00

„Гермулес" — скріпляє силу і енергію, дає апетит і усуває недарацість і оспалість. Бутелька ..... $2.00

Нервовість і безсонність — болї голови, успішно лічить наш „Успокоюючий Бальзам". Бутелька ..... $2.00

„Чистотіяль" — лічить сверблене скіри, сонну, лїшаї і прищі на лиці. Пушка $2.00

Коли терпите на якубудь недугу а хочете скоро і успішно помочи, пишіть сейчас, залучаючи належитість, до сменої Медичної Лабораторії С. Михайла і жадайте подрібного каталога наших правдивих ліків.

**ST. MICHAEL MEDICINE CO.**

**Carlstadt, N. J.**

**Dep. 10.**

Пришліть нам адреси Ваших знакомих.

**НОВІ ОБРАЗЦІ**

правдиві фотографічні репродукції **ГАРНИХ ЖЕНЩИН** чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєть ся в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, гроші або мой-ордером.

**OWENS PUB. CO.,**

**2236 Redford Ave., Brooklyn, N.Y.**

**ПОРАДА ДЛЯ БЕЗРАДНИХ ЖІНОК!**

Чи Ви хочете позбавитись безплатно ті способи, яким можете зломити ніжі до блитних у Вашого чоловіка? Ми дали щастє многим жінкам і дамам і Вам, коли Ви послаєте нам свої назвиска. Пишіть сейчас і не звертайте уваги, коли було на нїмо.

**UNIVERSAL SALES HOUSE, Dep. 44**

**205 E. 14th St., New York, N. Y.**

**МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ. ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛЧЕНІ.**

Уживаємо найлучші системи в цїли лїчення хронічних недуг.

**СЕКРЕТНІ НЕДУГИ** мочового пропрого, перерванє і долїгнене відхаданє мочи, як також запалене пасїнної міхура, лічу з успіхом.

**ОСЛАБЛЕНІ МУЖИНИ!** Чи Ви утратили в мужескої силу і нерви, якими природа надїлює кождого мужину; чи нема у Вас вже сили волї; чи утратилисте память і стали нервові. Коли так, то прийдіть до мене сейчас.

**МІХУР** і недуги нирок, безнастанне відданє мочи, безсонність, болї в плечах і крижах, нечиста моч — одгас поміч через моє лїченє.

**ВІДХОДОВА КИШКА,** рани, гемороїди — лічу без операції.

**ПРИЩІ** у всїх їх відмінах, штивність кали — лічу з успіхом.

**Я не вірю в лїченє почтом, тому не пишіть до мене, бо не буду відповідати.**

Коли мешкаєте недалеко Ню Йорку, прийдіть до мого офісу, а я особисто вас огляну і скажу вам отверто, чи мож вас вилічити, чи ні.

**Dr. FLIPPEN, 208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.**

при 7-мій евені, над силеном з куфрами.

Урядує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер; а недїлю і сьвята рано від 10-ої до 1-ої пополудни.

**УКРАЇНСЬКИЙ Артист-Маляр**

ВИКОНУЄ РІЖНІ МАЛЯРСЬКІ РОБОТИ, ЯК: ЦЕРКОВНІ ОБРАЗИ, ПОРТРЕТИ, ХОРУГВИ І ПОБІЛЬШУЄ ФОТОГРАФІЧНІ КАРТОЧКИ.

67c—

Адреса:

**V. SIROTENKO,**

c/o "SVOBODA"

**83 Grand St., Jersey City, N. J.**

**ІВАН БАБЯК**

МУЗИКАНТ.

Приймає всякі замовленя, які попередно приймав п. Павло Келчава. 68c—

Достарчає першорядну музику на весїля, балї, лїченїм і походи до дуже умірковаких цїн.

Памятайте на адресу:

**JOHN BABIAK,**

**188 Morris St.,**

**Jersey City, N.J.**

Phone: 3317 Jersey City.

Памятайте на клич: „СВІЙ ДО СВОГО".

**DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE**

**407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y**

Межи 1st Ave і 1Ave. A.

**СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР**

Лічить успішно всї жолудкові недуги чоловіків, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лічить подачу і секретні недуги жінок і женщин. Щеплене проти сифіліса і рівні малі зопраці. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні недуги, а також дитячі недуги. Ліки говорять по українськи і сам виробляє ліки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в недїлю і сьвята. Хто не може прийти нехай пише до мне. 79—

**Dr. S. Lewin**

СПЕЦІЯЛІСТА МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

лїчачих і хронічних. Порада даром.

**DR. S. LEWIN,**

**321 Bowery,** рiг 2. уз., **New York.**

**Мушини чи Ви недужі?**

STANDARD

**KAPSULE**

75 ЦНТ. ПАЧКА.

G. U. No. 4 75 ц. пачка

Скора поміч на різачку або инші мужескі недуги, упірчиві або хронічні.

**STANDARD PHARMACY CO.,**

**323 Bowery,** рiг 2. уз., **New York.**

**Др. Іван Сміт**

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. С. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСЇ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЕСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 11—

**Dr. JOHN SMITH, Jr.**

**127 E. 17th Street, New York, N. Y.**

Години урядові: 12—2 полов. і від 6—8 вечер, а в недїлї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4498.

**НАЙНОВІЙША КНИГА.**

всякого знаня чорної і білої магії і всякі тайни, які Ви бажали би пізнати. Даємо се все даром, а прийшіть лише кілька марок на пересилку. Адреса:

**AFRICAN NOVELTY SUPPLY CO.,**

Dept. 24, 84c68

**312 East 14th St., New York, N. Y.**

**ЛІЧИМО ПРОПУКЛИНУ**

нашими найновійшими винаходами, які оказали ся найлучшими лїчимо пропуклину. Можна їх носити в день і в ночи. Жадні перо, жадні ремені які вкладаєть ся на ноги. З знані через лікарів за найлучші. Питайтесь о безплатне справдженє недуги, а ми спеціялїст скажо Вам як найдокладнїйше чи Ваша пропуклина є до вилїченя, і що маєте робити в тій справі. Офіс отворений в недїлю від 10—12 і полудне. Удавайтесь з поваги довірем до знаної старої ірми: 77-89

**BODE & CO.,**

**1006 Third Ave., межи 59 і 60 ул.,**

**New York City.**

**УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР**

**С. М. КАУФМАН**

СПЕЦІЯЛІСТ ВСЇХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером. 79—

При лїченю уживає електричних машин X-RAY.

**Dr. C. M. KAUFMAN,**

**111 7th Street, New York, N. Y.**

**ЧОЛУ ТЕРПІТЬ,** як можете позбути ся болю шумів склянку Месера Ростинного Чаю кождої ночи перед спанєм.

Як у вас є біль-голови, вітри в жолудку, особливо по їдженю, кислоти в роті, брак апетиту; болї в кривах від недорозвих нирок і міхура; нечиста кров і т. п. — той пайте **МЕСЕРСА РОСТИННИЙ ЧАЙ** перед спанєм, а він прожене усе грізливу матерію з вашого тїла.

Сей Чай є мішанкою ріжного зілля, яке ся знаєте ще зі старого краю, а яке є добрим старим домашним зілєм. Помагає молодим і старим. Чистить кров, гоїть лишаї і надає здоровий колір шкіри. 154c—

Месерса Ростинний Чай поручають зі, скарі на гемороїди. За $1.00 пішлемо Вам тиждневу скількість сего знаменитого чаю. (Посилаємо стенцем або мой-ордер).

**EUREKA CHEMICAL CO.,**

**Dep. 40, HOBOKEN, N. J.**

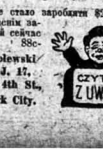

Сари капцуляи для женщин є знамениті, а особливо помагають при болючих і неправильних періодах. Безпечні, цілком і нешкідливі. Зладжені після рецепти одного старого Европейського Лікаря. Ціна $2.00.

**EUREKA CHEMICAL CO.,**

**Dep. 40, HOBOKEN, N. J.**

Хто хоче тако заробити $25.00 при легкім і чистім занятю, нехай сейчас пише до: 88c

**D. Wroblewski & Co. J. 17,**

**196 East 4th St.,**

**New York City.**

**НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА ДЛЯ ПОЛОВО ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.**

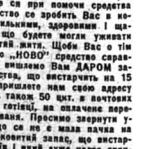

**Потребуєте післати нам тілько 50 цент.**

Ослаблені половo мущини, як також і нервові, вилїчуть ся зовсїм і раз на все через уживе средства „НОВО". Є се, так сказати-б, чудоне средство, яке вилїчило вже тисячі хорих половo мущин. Наколи ви є половo хорі, наколи докучає Вам нервово збсиблене, коли утратилисте мужеську силу, коли мали великоладію, зимні руки і ноги, біль голови, затвердїнє, дісненсію, хорбу нирок або пропуклину мочового, теперкемні сни, страх ходити се перед людьми, як та инші родебль, вилїчите ся при помочи средства „НОВО". Средство се зробить Вас в короткім часї сильним, здоровим і щасливим, так що будете могли уживати всїх приємностий житя. Щоби Вас о тім переконати, що „НОВО" средство справдї се зробить, вишлемо Вам ДАРОМ запас сего средства, що вистарчить на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і назвиско, як також 50 цнт. в почтових марках або в гатівці, на покриє посередкуваня і спакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пачка на пробу, але півмісячний запас, що вистарчить на 15 днів і який дуже часто спричиняє відновлене вилїченє. Оферта те є важна тілько на ограничений час. Наколиць проте до нас беззволочно і спішіть, в ній часовисї читальте се оголошенє, а ми вишлемо Вам сейчас письмо наведене средство. 91c—

**NOVO COMPANY,**

**Dept. 23. Box 4000**

**Philadelphia, Pa.**

CZYTAJ Z UWAGĄ

# МУЩИНИ

Навіть тії, котрі лічились давнаво не осягнули успіхів

## ПРИХОДЯТЬ ДО МЕНЕ БО Я ДАЮ ПОМІЧ

скоро і за малу ціну, у всіх секретних і хронічних недугах мущин, як прим. ЗАКАЖЕНЄ КРОВИ, ОПУХНЕНЄ ЯДЕР, ЗАПІР, ОСЛАБЛЕНЄ МІХУРА, ВТРАТУ СИЛ, БОЛІ КРИЖЕЙ і всі инші заразливі недуги.

ВІДВІДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ.

Послугують найновійшими методами ин прим. Проф. Еріка Болм і 914, Нео-Сальварсан, Гонорея Васісіно і Ревматін Фалькоти, які гарантують повний успіх без втрати часу у Вашій праці. —102

## DR. HANNEN,

СПЕЦІЯЛІСТ

146 E. 14th St., NEW YORK, N. Y.

Години урядові: щодня від 9. рано до 8. веч., в неділі і сьвята від 10. рано до 2. веч.

## КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО.

Невиче чудесом оцінено сотки людий від передчасної смерти

ВИЛІЧИТЬ І ВАС

Так виглядає оригінальна бутелька Кальварійського Лічничого Вина

коли терпите на запір, розвільнене і другі клопоти жолудка, коли терпите на біли аксти, мовіть Вас, болить Вас голова, дістаєте великі сині обвідки під очима, худнете з дня на день, то не чекайте аж станете виглядати як страшопуд, але сейчас купіть собі Кальварійське Лічниче Вино.

Одна бутелька $1.00 у аптикаря, агента або пишіть до самої фірми:

D. WROBLEWSKI & CO.,

ОДИНОКІ ФАБРИКАНТИ І ВЛАСТИТЕЛІ,

196 East 4th Street, J. 54,

New York City.

Остерігаємо перед безвартісними підробками.

Коли хтонебудь зокаже, що наше Кальварійське Лічниче Вино не є успішне, звернемо гроші. —88с—

# ЧУДОВА НОВІСТЬ!

6.95 ЧИТАЙТЕ З УВАГОЮ 6.95

## ЛИШЕ НА КОРОТКИЙ ЧАС!

Сей годинник кождий повинен мати. Бо як масш його — всяк будеш знати!

А як Вас близше познакомити, що то за чудна річ той найновомодніший зигарок, то коротко скажу що: 1) Показує години і мінути як кождий инший зигарок 2) Показує ми кождий день в тижни показують ся; 3) Показує назви всіх місяців; 4) Показує всі відміни місяця; 5) Показує котрий день місяця; 6) Ходить точно — не спізнює ни ані на мінуту; 7) Є дуже гарній і моцній оправі; 8) Має 15 каменів; 9) Є гарантований на 25 літ; 10) Можна його вложити до води на цілу добу а він буде дальше точно іти. То щось надзвичайного! Що то значить посідати такий рід? От лише глянеш на него, а вже знаєш котра година, який день в тижни, як місяць називаєть ся і яка відміна його. Хто буде мати той зигарок, той буде мати дуже гарну памятку як також і користь на довгі літа. В жадним, хоч би і в найбільшім шторі не дістанете тих найновомодніших зигарків, лише у нас. Як замовляєте той зигарок, то не потребуєте наперед ані одного цента. Подайте лише свій точний адрес а ми сейчас вишлемо Вам почтою зигарок а гроші заплатите як доручать Вам зигарок до дому. Ціна того зигарка враз з гарним ланцушком є тепер лише $5.25. Разом з зигарком вишлемо Вам на письмі гаранцію. Хто менше як Ню Йорку або околиці, нехай зголосить ся до нас а побачить її чудні найновомодніші зигарки. Вони можно розобовать ся кождому. Лише через короткий час продаємо їх так дешево. Найчастіє також за тим гарним моднім з двома містрами, що є зроблений з найлїпшої стали, в дуже гарній оправі, з фотографіями урядними дівчат в природних позах. Той номик є такий моцний а острий і так гарний, що кождий хто лише його побачить у Вас, з ненастию буде хотіти його мати. Дешево за той номик мусіли би Ви заплатити $2.50, а у нас лише $1.50. А коли прислаєте замовлене на той зигарок і номик разом за $6.95, то я додатку дістанете ще отсей гарний ДАРМОВИС. Не потребуєте прислати ані цента — подайте лише докладний Ваш адрес — а заплатите кажди, коли Вам всьо доручать до дому. Тому пишіть сейчас на адрес: 83к72

UNION WATCH CO., Dep. 10,

116 E. 7th St., New York, N. Y.


# Дописи.

## З COATSVILLE, PA.

Народні киринники і спомни з віча.

Коли ми поглянемо в нашу часопись „Свободу", то майже в кождім числі подибуємо з ріжних сторін Америки, що наші люди нарікають на своїх недужків, перевертнів і кирипників, котрі тягнуть дуже в пропасть і розбивають зорганізований нарід.

Не оминуло те нещастє і нашої місцевости, Котсвіл, де нарід жиє собі в згоді і любові. В нас є лише кілька кирипників, але з ними ніхто не числить ся, ані не звертає уваги на таких людиїв, що своє ганять, а чуже вихвалюють понад все.

Перший з таких кирипників є Стефан Поперечний, котрий був вибраний касієром на „Український День", а відтак ярік ся того урядуваня теж, що о. І. Велигорський написав доніс до місцевої англійської часописи про наш нарід і вівав заріка до складання жерти на наш нарід, котрий терпить голоз і нужду в старім краю, і під свою доносию підписав тільки свої імя, а його ні. Тоді він так розлостив ся на о. Велигорського, що о. Велигорський мусів перенести ся на иншу парохію, бо не хотів зажарти ся з такими підлими людьми.

Другий кирипник — се наш старий колишний дяк, Ф. Каптій, прогнаний через неспосібність до співу і народної роботи, а третий П. Псуй, зелізний патріот, котрий також немало пошкодив нашій місцевости. Нарід вибирав його за предсідателя чи то з нарохії чи колись як товариств У. Н. Союза, але він ніде не зробив нічого доброго. Були члени, котрі виступали проти його політики, яку він нераз собі видумував.

Четвертий з ряду — се А. Гуцалюк, але за того шкода навіть говорити... Ціла та шайка ходила тихцем поміж людий і кирипина.

В неділю, 8. липня б. р. (не знаю, чи вони собі справували, чи ті непрошені панове самі вештають ся по плейсах за добичею) приїхав до нас Сорока і Гуцулюк з Кенсел, Н. Й., на віче, котре відбуло ся в сей спосіб: Покликано на предсідателя п. М. Перця, котрий по довгій просьбі згодив ся заняти своє місце. На секретаря покликано І. Гадія, предсідателя місцевого братства У. Н. Союза. Сей зараз по виборі звернув ся із запитаньи до Сороки, в якій справі він має говорити на сім вічу. На се Сорока відповів, що їх цілию є інформувати нарід про справи в ріжним краю і про події, які тепер є в Росії. По сім п. Гадій запитав ся, чому він не повідомив наше братство, що приїдуть сюди на віче. На се Сорока відповів, що не мали адреси до нашого секретаря. „Відтак вас прошу — говорив п. І. Гадій — щобисьте не говорили проти нашої організації, ані проти її урядників, ані проти „Свободи".

На се Сорока згодив ся і сказав, що його ніяком не обходять ніякі організації.

Після того Сорока забрав голос і хотів говорити про історію України, але — бідака — сам не знав, як і до чого зганяти ся, бо сказав пару слів, тай зараз зійшов на австрійську панщину. Тут Сорока змалював таке горе нашого народу, що порівнав його з безрогою, але і безрога мала лїпшу свободу ніж наш нарід. Аж по довших літах — говорив дальше Сорока — в тім ярмі, яке тяжіло на нашім народі, зійшло сонце свободи, і то не з ласки царів ані міністрів — як собі співає наш нарід в старім краю пісньку про панщину, що нібито царі дали свободу людям так „менталів" цілу кулу. Панщину скасував сам нарід, і то в тяжкім часі, коли другі народи мали вже свободу, виборювши її через революцію, як Франція, відтак Німеччина. Аж найпізнїйше у нас нарід збунтував ся, зробив революцію і правительство з обави перед народом мусіло дати свободу, значить конституцію. Хотів Сорока сказати ще і день знесення панщини, але бідака не знав, хоч дивів ся в книжку. Посім зійшов на царя Николу II. І таксамо говорив про Росію, як про австрійську панщину: як то цар Никодай хотів визводити славянський нарід зпід ярма осередних держав, а сам гнобив 35-мілїоновий український нарід і прочі народи підсвоїм кровавим деспотизмом. Але тепер — говорив дальше Сорока — все те змінило ся. Наші товариші, шкоряновці соціялісти, прогнали царя, а нарід взяв сам собою. Надармо проляли свою кров наші Січові Стрільці. І їм належить ся слава, але вони того не дпняли, що російські соціялісти, котрі прогнали царя, ката народів. Відтак запрошував Сорока всіх присутних, яких було около 200, щоби вони записували ся до соціялістичної партії і ставали разом під червоний прапор.

Забрав голос п. І. Гадій, подякував Сороці за тих пару слів, що він висказав, а дальше говорив так: „Я вас прошу, не втягайте народу в блуд, тай не манїть. Зразу говорилисте як чоловік, а тепер тягнете в пропасть. Перше скажіть, що стало ся з Федерацією. Змарнувалисте 4 тисячі долярів народного гроша і нічого не зробилисте для народу. Таксамо швайцар Цеглинський забрав 10 тисяч корон народних жертв і змарнував їх в Румунії і Швайцарії. Він нічого не вдіяв для народу, а ще шкоду робив для нашої справи. Тай роздор кинулисте між нарід. Ми самі потерпіли через їх фальшиві дописи, які нам посилали. Тим вони пошкодили „Українському Дневи". Майже в кождій місцевости нарід нарікає і жалуєть ся на вас, що сієте роздор між народом. Через вас не мож було всеи спільної акції в збиранню жертв для наших бідних, які терплять страшну нужду. Чужий нарід відчув горе наших братів і подав їм помічну руку, а ви, свої панове, „товариші соціялісти", робилисте собі з того жарти, тай кирипнилисте що не міра! Такий у вас патріотизм соціялістичний!"

На сі слова Сорока відповів, що Федерації вже нема і він не має з нею нічого спільного. Ті люди, що маршували гроші, зістали прогнані, значить, що Цеглинський зрезигнував, чи там вишмарили його! А що Цеглинський змарнував 10 тисяч, то се не є народні гроші так пояснював Сорока то є гроші державні, котрі йому дав барон Василько, яко агентови, бо кожда держава має своїх агентів і шпигунів, котрі нарід перетягають до свого кошa. Барон Василько йому дав, може більше як 20 тисяч але се мене нічого не обходить, говорив дальше Сорока. Він ті гроші розтратив в Румунії і Швайцарії, а з тими рештами відїхав до Америки. М. Цеглинський є агентом фальшивим і за то віц побирає гроші. Тепер він чіпає ся російського конзуля, може би дав йому що, бо сей нарід не хоче йому дати свого тяжко заробленого гроша задармо для дармоїдів! Ми і Мирослав Січинський — говорив Сорока — маємо иншу панщіну, соціялістичну, котра знаходить ся в Клівленд, Огайо, з часописию „Робітник", до котрої ми зядиуємо всіх робітників.

Знов забрав слово п. І. Гадій, і висказав, що ті часописи, як „Робітник", „Народна Волї" є шкідливі нашому народови, бо вони виступають проти віри, церкви і сьвященик'в.

На се відповів Гуцулюк, що вони мусять провадити боротьбу зі сьвящениками, котрі сего варта. На такого сьвященика, як ви маєте в Котсвіл — говорив Гуцулюк — то ми не пишемо нічого, а тільки по тих, котрі виступають проти нашої партії.

Що віч хотіли збирати гроші на дісти для сих панів, але предсідатель п. І. Гадій і секретар п. М. Перець зрезиґнували і опустили галю, а за ними вийшли всі присутні. Остали ся лише наші місцеві кирипники, які виписали ся до соціялістів і приреклисе своїм заушникам, що понесуть разом з ними червоний прапор.

Тепер відзиваю ся до Тебе, українська Громадо в Котсвіл. Майже кождий з Вас чув на свої уха, якіх ми маємо патріотів народних. Ми самі переконали ся, по котрій стороні правда. Тож тепер кождий дасть віру своїй часописи „Свободі", котра завше перестерігала наш нарід перед кирипнею і здирством несовісних людий. Я Вас прошу: вступайте громадно під прапор наш, український, а не під червоні шмати!

Не пора, не пора, не пора
В-спину хату виносити роздор!
Най пропаде ревгоня проклята мара,
Під Україну єдиномоє правдо!

Правдолюб.


## ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ.

Вісімгодинний час праці. Платить ся понійну платню. Нема страйку.

Pick mining 95c; Cut & Load 78c.

Вигідні доми, дешевий рент. Стала робота. Возів є недостатком. Робітники, які доїзджають до роботи, звертаєть ся їзду $1.00 тижнево за предложеним решітів кума тікетів.

Один з наших плянів находить ся в Clymer, Indiana County, Penna.; заїдете тут скотрапрою з Indiana або трейном з Cresson. Наші другі плани є в Barnesboro, Cambria County, Penna.; тут заїдете трепом з Cresson. 85-94

Голосіть ся до Фармєна майнів або пишіть по дальші інформації до:

EMPIRE COAL MINING CO.,

CLEARFIELD, PA.

## ДАРОМ!

Кождий дістане катальоґ найкращійших ріпочий і ще кождий дістане даром, хто надішле нам свою адресу і залучить 4 цнт. марку на оплату пересилки. 88-

GLOBE NOVELTY CO.,

Box 41, Sta. D., New York City.

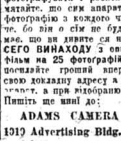

## В ГОДИННИКУ АПАРАТ ФОТОҐРАФІЧНИЙ.

Найновійший винахід в сьвіті!

Сей апарат фотоґрафічний є зробений на взір годинника системи „Роскоп", майже точнісі подібний, цілий з нікеля, і як кишенковий годинник можете носити його в кишені Вашої камізельки. Не треба посідати ніякого досьвіду, ніякодеться ся лише на него вальчні 25 фотоґрафіями і коли хочете знати з кого фотоґрафію, то потребуєте лише відкрити кришку і за потисненєм спружини відкриєте фотоґрафію особи чи річи. По знятю одної фотоґрафії обертає вилчиком, а друга фільма сама наклеєнує і є готова до другого знятя. Фільми коштують лише одного цента. З кождим апаратом посилаємо ДАРОМ докладний опис як фотоґрафувати і робити фотоґрафії. Пишіть, що сим апаратом можете зняти фотоґрафію з кождого чи хоче чи не хоче, бо він є сім не буде знати, а подумає, що ви дивите ся на годинку. ЦІНА СЕГО ВИНАХОДУ з описом і з пачкою фільм на 25 фотоґрафій лише $4.00. Як посилаєте гроші вперед, лише дайте свою докладну адресу а ми вишлемо Вам товар зараз, а при відробіню заплатите $4.00. Пишіть ще нині до: 88 89,91

ADAMS CAMERA COMPANY,

1319 Advertising Bldg., Chicago, Ill.


## ПОТРЕБА

100 МАЙНЕРІВ І ЛАДОВАЧІВ

і звичайних робітників до

MADEIRA-HILL-CLARK COAL COMPANY,

Wilsonburg, Harrison Co., W. Va.,

близько Clarksburg, W. Va.

Наші майнера заробляють добрі гроші. Бо робота у нас ідє незвичайно добре. Вугля є 6½ до 6½ стіп грубе. Ми робимо кождого дня. Ми платимо за "pick mining" від 75 до 81 цент. за кару; "machine loading" від 62 до 78 цент. за кару. Звичайні робітники заробляють $3.00 до $3.50 денно на місяць годин.

Вигідні дома, дешевий рент і вугле.

Потреба також 75 самотних мущин до Madeira Hill Coal Mining Co. до наших копалень в BARNESBORO, Cambria County, Pa. Ведаєте на трен в Cresson, Pa. "Pick mining" 95 цент. за тону; "machine loading" 60 цент. за тону. Вугле від 3 стіп до 3 і місяц цалів грубе. 85ст991

Богато добрих мешкань з харчем.

Приїздіть сейчас або пишіть по інформації.

## ПОТРЕБА

Stokers, Firemen,

Picklers, Millhands

і богато иншого рода робітників.

Знамениті робітничі відносини: Добра платня. Стале заняте. Голосить ся до:

EMPLOYMENT DEPARTMENT

SUPERIOR STEEL CORPORATION,

CARNEGIE, PENNA.

## СЛІДУЮЧІ УКРАЇНЦІ ПОЛОНЕНІ В ІТАЛІЇ ПОШУКУЮТЬ ЧЕРЕЗ НАШЕ БЮРО СВОЇХ КРЕВНИХ І КРАЯНІВ, ПЕРЕБУВАЮЧИХ В АМЕРИЦІ.

133) Бойик Катерину з Підпечар, пов. Станиславів, пошукує брат Бойик Петро.

134) Бадинського Теодора і Андрея і Підпадучу Єву, з Нагуйкович, пов. Дрогобич, пошукує Хрунин Ілько.

135) Багрія Василя з Керенчаник, пов. Заставна, Буковина, пошукує шваґер Харук Іван.

136) Бойка Івана з Винятинець, пов. Заліщики, пошукує брат Василь.

137) Бойка Гриця з Угорської сторони пошукує брат Юра Бойка.

138) Бідзінського Н. пошукує брата Івана.

139) Човпка Михайла, Гуменюка Пилипа і Евдокії і Фаріона Антона з Богатковець, пошукує Бартків Йосиф.

140) Цибула Йосифа з Німщина, пов. Рогатин, пошукує Білоус Никола.

141) Чопа Івана пошукує брат Юрко.

142) Дудока Юрка з Новосілок передних, пов. Рава руська, пошукує Кулько Андрій.

143) Дербока Юру з Угорської сторони пошукує Банка Юра.

144) Дольну Марію з Мишкович, пов. Тернопіль, пошукує Іванюта Стефан.

145) Добруса Стефана зі Скварави нової, пов. Мовна, пошукує Зьвір Дм.

146) Фрайта Никиту з Індиї, пов. Дрогобич, пошукує Дуда Михайло.

147) Гарасима Григорія і Анну з Містів великих, пошукує Кріштоф Антон.

148) Гривнака Йосифа з Заболотців, пов. Сянік, пошукує Гривнак Шимон.

149) Язвінського Петра пошукує шваґер Макар Прокіп.

150) Кошчака Михайла з Сварова, пов. Дембрина, пошукує брат Гнат Корачко.

151) Калинюка Николу з Леновець, пошукує брат Дмиянай.

152) Кобинку Андрія з Яшок муровани, пошукує брат Іван.

153) Корчинського Йосифа з Пантальиї, пов. Трембовля, пошукує брат Вінкентий.

154) Ковальського Яна з Сернок долишних пошукує шваґер Кацоба Петро.

155) Корзя Івана пошукує Сирин Із.

156) Ковала Пилипа з Зелчалин, пов. Бережани, пошукує Ревчак Евгін.

157) Лалака Сенф з Острова, повіт Бібрка, пошукує Валічковский Михайло.

158) Мержинського Йосифа і Шемелю Станислава з Кривц, пошукує Чан Ян.

159) Наленового Петра зі Львова, пошукує братанич Петро.

160) Попюка Андрея Леся з Керешмези, пошукує Фукалик Стефан.

161) Петрика Миґая з Угорської сторони пошукує Федько Іван.

162) Пазюка Романа з Кошилювець, пов. Заліщики, пошукує Тихоліс Федько.

163) Тимка Павла з Кулчинець, пов. Тернопіль, пошукує Бацула Никола.

164) Пазюка Микиту, сина Гаврила, зі Швершковець, пов. Заліщики, пошукує брат Матвій.

165) Райцу Яна з Теофіпільин, пов. Бережани, пошукує Сміяка Фрам.

166) Щенка Марка і Антонію з Цьвіков, пов. Доморова, пошукує брат Станислав.

167) Сирипника Григорія з Кисилева, пов. Застовна, пошукує син Григорій.

168) Шабета Івана пошукує Ільчин Григорій.

169) Стефанюка Василя пошукує Шешурак Михайло.

170) Симонюка Маноиїя, Ізидора і Антона, пошукує Деревинка Лев.

171) Тополинського Івана з Пантальии, пов. Трембовля, пошукує Урський Вінкентий.

172) Корнидісього Андрія з Телячого, пов. Підгайці, пошукує Верцюк Дмитро.

173) Зазуляка Луку і Марію зі Сверма, пов. Перемишляни, пошукує Павлишин Тимко і Шулькет Марко.

174) Земка Юліяна пошукує Остафій Николай.

По адреси полонених і по близші інформації що до висилки грошевої помочи для них, належить писати на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE

523 E. 6th St., New York, N. Y.

## СМАЧНА СТРАВА — СЕ ПОЛОВИНА ЖИТЯ.

Кожда жінка, кожда дівчина і кожда кухарка чи кухар, які хотять, щоби вони були люблені чи то своєю родиною, чи то своїм паньством, нехай навчать ся смачно варити.

СМАЧНА ТДА — СЕ РОЗКІШ. Се розрада серед теперішної дорожні. Уміти добре і смачно варити — значить ся бути ощадним, дбайливим добро своєї родини.

Хто хоче навчити ся смачно варити, нехай купить собі сейчас книжку

## УКРАЇНСЬКА КУХАРКА

В сій книжці найдете докладно і в приступний спосіб подані приписи як варити ріжні зупи, рооли, печи мяса, ріжні легуміни, кейки, пай, тісточка, ріжні старокраєві баби, завиванці, торти, пудінги і много-много инших присмак.

Книжка має поверх 200 сторін друку.

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„СВОБОДА",

83 Grand St., Jersey City, N. J.


ВІД РЯДУ ЛІТ МНОГО УКРАЇНЦІВ З РОБІТНИЧОЇ КЛЯСИ, ПРИХОДИТЬ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я Є СПЕЦІЯЛІСТ ВІД

## ВСІХ СЕКРЕТНИХ НЕДУГ

почавши і застарілих.

Не зволікайте! Лікарська опіка в офісі Д-ра Брайна в умірковавій цїні. Приходіть на лікі. 64.

Прийдіть до Д-ра Брайна вперед і заощадіть собі час, гроші і болі.

МАЮ 30-ЛІТНУ ПРАКТИКУ.

„Практика творить досконалість".

ЛИЩЕ ДЛЯ МУЩИН. При першій візиті старий Др. БРАЙН може сказати Вам як можна вилічити Вас в можливо найкоротшім часі і за яку цїну. В нашім офісі говоримо Вашою мовою.

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечер.

В неділі від 9. рано до 1. попол.

## СРЕДСТВО НА ПОРІСТ ВОЛОСЯ.

УСПІШНЕ І ПРИРОДНЕ ЛІЧЕНЄ ЗОВСІМ ДАРОМ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ, ОБОХ ПОЛІВ.

Чи Вам випадає волосє? — Чи Вам волосє сиїє завчасно? — Чи воно є тверде і линяє? — Чи маєте порлаї або сверблене скіри на голові? — Чи Ви є лисі або лисієте?

Коли долягають Вам побіч вимінені терпіня, не занедбуйте їх, а сейчас усуньте. Зволікане є небезпекою. Жадайте нашу інструкцию анимиу: „Кілька фактів про плекане волося" (написану визначним европейським спеціялістом).

Хочемо переконати Вас, на наше ризико, що метода Кальвакура є найуспішнїйшою в повисше вимінених долеглостях. Ми вишлемо Вам делярову пачку „Кальвакура" в 1 раз з книжечком кождому, хто пришле свою адресу і залучить 10 цнт. на кошти пересилки. —136с—

Вирізте понизший купон і вишлїть ще нині до: Union Laboratory Box 501. Union, N. Y.

UNION LABORATORY, BOX 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу прислати мені сейчас Вашу „Кальвакуру" № 1 за $1.00 і Вашу книжку.

## ПЕРСТІНЬ В ПАМЯТЬ ВАШИХ УРОДИН.

ДАРОМ! 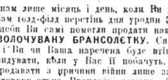 ДАРОМ!

Подайте нам лише місяць і день, коли Ви родились і міру Вашого пальця а ми пішлемо Вам гол-фоил перстінь для уродин ЗОВСІМ ДАРОМ. Ми жадаємо лише від Вас, щоби Ви самі помогли продати нашу дуже гарну і новиі ГВАРАНТОВАНУ ПОЗОЛОЧУВАНУ БРАНСОЛЕТКУ. Се найновійшого модєлю французька с модною і Ви чи Ваша нареченна буде вищно її носити. Ваші приятелї будуть Вам завидувати, коли у Вас її побачуть. Се гарну $5.00 бранселетку ми будемо продавати з причини ріжни лише за $2.75. Будьте перші з тих, що купають доля товару стаде. Висилайте готівку або мой-ордер до: 88с—

PAN AMERICAN SALESUS CO., Sun Building, New York, N. Y.

## $6.75 Кукуу! Кукуу!

Сей найгарнїйший і найкрасшійший годинник є вартости $15.00 а ми через спеціяльну продажу по фабричній цїні всего за $6.75. Прислаєте ся сему годинникови, що то за окраса і прикмета для кождого дому. Сей годинник кукає кожду годину тілько разів якілько показує годин. Як є друга година, то кукає 2 рази, а як є 12 година, то кукає 12 разів. Також кукає кождої пів години. Зазуля виходить з дверцьти і кукає так, що аж дуна радує ся, а кождий сей нагадує, що се є старий краю. Машинерія є у нїм дуже сильна і гварантована. Верхня оборона є дуже гарна, з найлїпшого дерева. С-ей викінчений артистично і нікоди не тратить своєї краси. Він має дві цепи і гирлиці. Отже коли хочете мати у своїм домі прикмету, то купіть собі сей годинник по зниженій цїні а ми гварантуємо, що такий годинник може гаратити Вам найменше 25 лїт. Не треба нам хвалити, бо ми хвалїм не продамо, тілько тоиар. Як добре самі знаєте, що в крамах такі годинники коштують по 50 лїт. Отже коли хочете, то зараз ордерайте, бо нижше вони будуть два рази дорожші. Се оферта є добра лише через один місяць. Ціра гроший від Вас не жадаємо, тілько зотайте се оголошенє і вложіть до листа 75 цнт. марками, а решту $6.00 здоставте тоді, як дістаєте доручить Вам. Перевіку оплачуємо самі. Замовляйте на адресу: 81с—

AMERICAN SALES CO., 1926 Huron St., near Robey, Dep. 126, Chicago, Ill.

## НОВІСТЬ!

ПРАВДИВИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КРЕМ ДЛЯ КРАСОТИ ЛИЦЯ.

Молочне мило і лікарство для очищення крови. Се є найлїпший лїк проти сонічного опалення, весняної, угрей, жовтих плям, прищів, зморщок, віспоиих знаків, лишай і трісканя скіри. Найлїпше средство для очищення і украшення тїла, відмолодшуюче вигляд чоловіка. Ціна Крему і мила 75 цнт. Лікарство $1.50, разом $2.25.

Висилаємо почтою по одержаню належитости марками або мой-ордером. До Канади 25 ц. дорожше.

SCHECHTER & CO.,

125 Orchard St., Dep. 15, New York, N. Y.

## Знамените Мило.

Мило до мити рук, лиця і при купели мусить містити в собі слідуючі прикмети: Мусить бути чисте, курацїйне, антисептичне і не подражнюючо.

SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP

(Севери Курацїйно Скірне Мило)

Містить в собі всї ті вимоги. Воно є улюблене для дітий а приятелем для материй. Богато родин уживає його кождого дня. Ціна 25 центів.

SEVERA'S ANTISEPSOL (АНТИСЕПСОЛ СЕВЕРА)

є антисептичним розчином для вшїного і зовнїшного уживу. Його вдержить уживати кожного дня для полоскання губи, горла і натирання. Ціна 25 центів.

SEVERA'S FOOT POWDER (СЕВЕРА ПОРОШОК НА НОГИ)

є звісний і вирічтаний як антисептичне средство проти непріємного запаху, почепи, сверблени, ослаблени ніг, як і для зміцнення ніг. Ціна 25 цнт.

Кромі сих є ще у нас инші медицини і толєтові річи, приробляющі і продавані під торговельною маркою "Севери". Домагайтесь в аптиках лише Севери виробів. Їх всюди дістанете. Коли неможливо їх там дістати, пишіть прямо до

W. F. SEVERA Co., Cedar Rapids, Iowa.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Dr. SPILLINGER

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя жадновсть ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно з богато таких случаях, які передше вимагали операциї, можна лиші вилічитись цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в послідню найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обадати хворіші внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тіло і вбити ними заразливі бакциї, які є причиною всіх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не підимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, старююсь вилїчити в як найкоротшім часї. ПОЛЇННІ офісові: в понедїлки, середи, пятниці і суботи від години 9-ої рано до 12-ої в полудне. У вівторки і четверги від 9-ої рано до 8-ої вечером. В недїлї від 9-ої рано до 11-ої перед полуднем.

DR. J. SPILLINGER,
153 E. 18th St., New York City.
близько стацїї елевейтру 3-ої авеню і субвею.

ХОЧЕТЕ БУТИ БОГАТИМИ?

Прішлїть 10 центів, а вишлемо Вам пачку імітацїйних банкнотів і катальог чудових новостий. Адресуйте 80v07
PRACTICAL SALES CO., Dept. S.
708 N. May St., Chicago, Ill.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 лїт досьвіду у лїченю недуг приватних мущин і женщин. Лїчить: запоруки крови, утлавк, немічу у мущин, всякі упливи мочового приводу, лишаї, виходи скірні, сверблячку, шрофуци, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Говорить ся особисто, почтою не лїчу.

Години приняти: від 9-ої рано до 8-ої веч. В недїлї до 2-ої.

SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ
реґулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда галка має напись з MIDY
Уникайте підробок.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої і успішні лїкарські услуги.
ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЄНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІЗНОЮ ВСЇЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—
Докопує всякий найтяжшої операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльне же на пропускну при помочи спеціялїста з Відня.
Если би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно в ровним доніром свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.
На відповідь залучить почт. марку.
Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: приймає від 8-ої рано до 8-ої вечер.



ПОТРЕБА
300 МАЙНЕРІВ до Penn Mary Coal Co., Hailwood, Pa.; Indiana County.
У нас робота ідє стало а наші майнера і ладовачі вугля заробляють більше як деасбуть инде в сїм дистрикті.
Нові на 4—6 кімнат доми з водою на місци і електричним осьвітленєм. Огороди і фарми вільні.
В майнах нема води ані ґазів. Нема камінів. Вугле чисте.
Добрі школи, костели рівних ісповідань і розривки:
Наші цїни є слїдуючі:
Pick Mining...$.95 | Machine Loading...$.61 | Cutting & Loading...$.77
Гостість ся особисто сейчас або пишіть до: 81vc94
PETER POTOMA, P. O. BOX 262, HEILWOOD, PA.


І. КОРОЛЕВСЬКИЙ.

# ДВІ МОГИЛИ.

Оповіданє з сибірського житя.

II.

НА СИБІР! .

В 1777 роцї в Березові, місті північно-західної Сибіри незвичайний рух. На день 1. грудня заповеджено присилку каравани засланців, яка ще раньші мала покватати ся перед містом.

Вкінци залунав гомін: „Йдуть, йдуть!" Всї поспішали перед місто, щоби привитати похід. Крізь великий гостинець, що провадить з Катеринобурга через Уралъ до Березова, порушала ся звільна якась довжезна змия, котру раз-враз прикривав туман пороху.

Мале місточко, якого деревляні хати мов крамниці серед людного міста, тепер начеб завмерло. Слабі женщини і дїти, що рідко коли полишають місто, тепер біжать в сторону походу з кошами на раменах, або подати поживу нещасним чужинцям, котрим з голоду й утоми завмирав голос у грудях. Старі й дїти, бідні й богаті зібрались тепер в одну громаду.

Вкінци можна було розпізнати вже передну козацьку сторожу, а за нею на конях і пішо засланців.

В ті часи доли сибірського заслання була далеко сумнійша ніж тепер. Простора і дика Сибір нічим не ріжнила ся від сагарської пустині. Уряд нічого не журив ся долею засланців; заборонено навіть і розгаздувати ся. Розпука серед сніговоі країни вже не одного загнала в передчасну могилу.

Попереду на однім з караванів возів сидів молодий мущина. Його лице подібне до трупа, а оїж — мов би борів ся з царем пустині.

Його стать і черти лиця вказували на нарід, з котрого лона він вийшов, на нарід, що ще сьогодня невтомно і надійно співає: „Ще не вмерла Україна!"

Темнїйше оно прийшельця різко вирізняло ся від блїдого лиця, на якім розлила ся глибока туга й ніжне меланхолійне чуте. Серед того, як товариші його недолї з плачем простягали руки до женщин, що стояли з поживою недалеко каравани, він спокійно сидів на вязанці соломи і з погордою глядів на товпу:

— Чи не моглаж я також лечим прислужити ся? — нечайно долетів до його ух жіночий голос.

Засланець здрожав і стала оглядати ся на всі боки.

По другій стороні воза стояла гарна женщина, а коло неї служащий, що держав в руках кіш поживпля. Її погляд звернув ся на нього, а йому здавало ся, що бічить в її оці слезу. Лице його зачервоніло ся. По короткім вагано він пустив ся до коша.

— Як вам на імя? — спитала його гарна женщина.

— Ясенко! — відповів Українець.

Женщина вийняла свій зір на землю й не сьміла дальше розпитувати його. Но хвили опритомніла.

— За щож вас засляли? — спитала ся вдруге.

— Посудили мене о зраду! — відповів Ясенко.

Чим же ви провинили ся супроти нашої держави?

— Нічим, рішучо нічим. Я став товаришем книгиній Таранков, яка є правною царицею Росії; де вона діла ся, не знаю, та мене засуджено на заслане!...

— Нічого не розумію — відповіла губернаторова і потрясла головою — та мій чоловік, що є губернатором, не відкажеть ся пояснити мені. От він зближаєть ся на кони.

В сїй хвили надлетів на бистрім кони широколечий їздець. Се й був губернатор Харкова. З суровою лиця пробивала ся добродушність, а притім і рідка безсторонність.

— І ти тут, Алексієнко! — сердечно промовив їздець.

Постривай, серце Петровичу! — відмовила губернаторова. — Сей добродій називаєть ся Ясенко. Є Українцем, а наш клімат передчасно зажене його в могилу. В себе тепер мене писали. От розваж і прийми Ясенка.

Харков зіркнув на жінку і невдоволений потрис головою.

— Не можу того зробити, моя Алексієнко; в мене наказ.

Губернаторова скривила ся мов середа на пятницю.

— Чиж ти не обіцяв мені — відповіла в горячці — перше; заки я прийшла з тобою в сю дику країну, що всі мої бажаня будуть для тебе сьвятими?... Добре, треба писаря; Ясенко мусить ним стати.

Рад-нерад пристав на се Харков.

— З любови до тебе рішаюсь на се. Слуга най відведе його у мою палату, без огляну його домашний лікар.

Се сказав і пімчав ся стрілою в иншу сторону. Його слуга, Киж, взяв Ясенка під боки і запровадив до Березова. Алексієвна йшла з кошем рівно з засланцями і подавала їм з нього поживу.

* * *

Кілька годин пізнїйше ціла каравана пустила ся в дорогу. В безлюдній пустини, далеко від божого сьвіта, — тут судилось остати засланцям. Та Ясенко остав ся за прибічного писаря в губернаторській палаті. Кілька тижнїв пізнїйше його доля далеко поправила ся, тим більше, що й Алексієвна милосердила ся над його долею.

Та й сам губернатор все більше й більше привикав до свого писаря, бо він був йому у великій пригоді: часто-густо просив його губернатор на карти, що не обійшло ся без духовного отця.

Та одної неділї Алексієвна весїла прикликати до себе Ясенка.

— Дорогий серцю Ясенко! — сумно сказала до нього, — звіщаю вам сумну новину. — Він наш дізнав ся, що ви Українець і просив мого мужа, чи не хотїв би присилувати вас, аби ви забули про свій нарід. Чи годиєсь ся в серці на таке діло?

Грім з ясного неба не поразив би так дуже Ясенка...

— Най Бог боронить і заступить мене; і смерть не страшнійша від зради!... Не житиб мені вже на сьвіті, коли б покинув Неньку-Україну!...

Алексієвна Харков склонила голову.

— А я й сподївала ся такого від вас, — по хвилинї думання сказала. — Се мене тїшить і я радію тому, що в вас чесне серце, не сиїдене!... Наша палата вже не для вас; за хвилину ви мусите кидати її. Від мужа я дізнала ся, що розказ звучить, аби вас заслати в сніги! А розказ се царське слово; не житиме тому на сьвітї, хто поважив би ся знехтувати царський указ. Та не такий чорт страшний, як його малюють. В нас є сами подібні до хати. І кімната в них порядна, і тверднеєть стануть в нещастю. Сам самим судило ся виконати указ; вони завезуть нас у сніги. Дістанете порох, кулї і рушницю. Та Всевишний заплатить вам!

— Ви мені матїрю, бідній сиротинї. Ваше слово влекшило менї журбу.

— Бог з вами — сказала Алексієвна.

Се були останні слова, які вона сказала Ясенкови.

Підняла ся з місця й полишила кімнату.

III.

ПРИГОДА З ВОВКАМИ Й МЕДВЕДЯМИ.

Кілька хвилин пізнїйше мчали ся санки по безмежнім просторі, що далеко-далеко тягнув ся за Березовом.

Санки, на яких Ясенко пустив ся в снігове море, були старанно уладжені. Збиті з дубини, мали тільки одно віконце, та й те, огороджене знадвору кратами. На стінах висїла збруя, коло неї в рогах порох та кулї. Дійсно, всього було в нутрі, чого душа заслаби й не бажалаб.

Та й поживи було чимало. Алексієвна, наче рідна мати, піклувала ся долею Ясенка. В кутї скрині поставила пів бочки вина, а хліба й ковбас без ліку. Та душа Ясенка надмірно скорбіла, серце його кралю ся з розпуки, коли санки по тригодинній дорозї пристанули серед ледів. Коні з візником, відпряжені від санок, стрілом помчали ся до міста.

Скоро тільки, утих гомін кінських копит, забрав ся Ясенко до діла. Найперше старав ся розвідати околицю, серед якої сам-один опинив ся.

Отворив дверцї, що з середини щільно примикали ся гаком, і зворушений найшов зі саний.

Коли вперше поглянув на сю дику країну, то волосє стало дубом на голові. Околиця далеко-далеко страшнїйша, ніж він міг сподївати ся. З землї, високо покритої снїгами, сторчали ялиці й високенні дуби, що своїми верхами досягали зірниць. Недалеко почув він, як вовки-сіроманці вили переразливими голосами серед нічної тишини.

Що тикаєть ся поживи, то переконав ся, що з вовків і медведів небогато хіена. Колиб отже губернаторова забула за нього, тоді нужда й голод загостинїб до нього.

Вискочив зі саний, зачинив дверцї, щоб тепло не втікало з кімнати, і вибрав ся на прохід в сибірські околиці.

Та як тільки почув, що вовки недалеко, тоді давай тікати до дому. В сїй хвилї от-тут коло нього озвали ся грізні голоси голодних сибірських зьвірок. Ще не встиг замкнути ся у своїй кімнаті, — а вовки вже й перевітрили його. Громадно обступили замкнені санки і ждали з надією на ловя.

Та як довго блестїло на дворі денне сьвітло, ті один з них не здвигнув ся до саний; колиж темно ніч розпняла свої крила, тоді вже й при санях став оживлений ярмарок. Голодні вовки обнюхували санки, щоб якнебудь дістати ся в нутро.

Ясенко нарядив рушницю. Як тільки перший гайдамака вихав свій ніс крізь крати вікна — тоді упав вистріл.

Зьвірюка повалила ся на землю і стала жалісно вити.

Сейчас обскочили його товариші-вовки і Ясенко побачив, що вони доїдають вже раненого товариша.

Вдруге нарядив рушницю та отворив вікно. Тепер бачив мов на гарілці ціле стадо жерлюк, що лиш мотолошились над убитим товаришем, однак ні одного не міг взяти на ціль, бо крати стояли для нього перешкодою.

Майже через пів години товпили ся вовки над кістками небіщика, вітюк знова почала ся давна історія: знова стали обнюхувати, знов закинїло коло санок. Деякі пробували навіть драпати ся по стінах і в сильним риком торкали санки. Колиж переконали ся, що стіни саний се сильна твердиня й не конче здорова на їх зуби, дали спокій заклятій скрини. Лиш здалека кружляли довкола санок.

Вагло сниняло ся щось між вовками; зареївши жалісно й дали дранцка.

Ясенко слухає... Думки у серци хлором ходять. Надїя ся стрілців, котрих мали зрабити вовки. І справдї почув він тяжкий хід. Небавом щось сильно гукнуло в скринку.

Стрільці! — подумав і вже хотїв вийти, та нечайно сполохав ся голосним мурканєм.

Вовки уступили ся медведям, що також немало страху нагнали Ясенкови.

Знов нюхають... Довго обзирали дивний будинок, а відтак гайда до роботи. Як довгий всадив ся медвідь на сани і от-от і перевернеть ся з ними.

Непрошені гості це покидали діла. В надії, що скринка зі споду отверта, висипали ся коже перекинути її коміть. Сверщу се не вдавало ся, але спільними силами звернули санки. З тріскотом звалила ся скриня на землю. Медведі стали драпати по дні. Даремні їх труди, пуста надія; скринка сильно обкована зелїзом.

Серед того Ясенко безпечно сидів у кімнаті. Думки його, мов ґавуткик ранної осени, снували ся по полях і лугах, по лїсах і дібровах, повзали по холодній землї, чіпляли ся листя дрімучих дерев, або вчаровані чаром тихої ночи гнали гень там аж до зірок, і ще дальше, на... Україну.

Знов стали медведі сувати санками, знов тріск і грохіт, — і скриня знова на санках.

Тихо мов у гробі... З нетерплячкою ждав Ясенко нового приступу, бо чув сарака, що в медведів якесь там діло коло дишля санок. Вагло завернули ся санки, потрясли ся сюди й туди і пустили ся стрілою гнати по снїгах.

Не знаєм і не знати-мемо нїколи, якій кострубатий страх присїв Ясенка.

Медведі хватили за посторонки і давай бічи з санками у бір. Ясенко в будї маячив про те, що може з того скоїть ся. Думки його полїтали ся мов голубіи. Тепер вже йому не жити. Губернаторова, здубивши зі слїдів, нїяк не могла би йому пособляти. Тепер лиш Бог йому батько, а сибірська земляця — мачухою.

Думав, що криком настрашить зьвірюк, та се так не стало ся! Чим дужше кликав, тим більше збігало ся. Розпука збільшала ся, росла. Вже рішив, ся скочити зі своїх саний і око в око зміряти ся з ворогом, та сани саме тоді стали.

Не в смак було „вуйкам" тягнути здоровену скриню і стали в сотний раз обнюхувати всі кути. Та неохота рішила. Непрошені гості покинули сани.

Та не в тім конець. Здалека почув Ясенко, що медведів слїд в слїд стежили вовки й тільки того чекали, щоби ті покинули сани.

Страшнїйшої ночи ще з роду не бачив. Та одно його втішало, що сани на місци, тому закляв ся в душі повідчинати шнури.

Заки сонце зійде, роса очі вистъ. Нїм день прокинув ся з просона, не один раз ставало в нього волосє дубом.

Гаркіт, рейнїк й шелест не вмовкали, доки сонце не явило ся на сходї й не розігнало пітьму та Ясенкови страх.

(Дальше буде).

# Населенє Туреччини.

—o—

Коли говоримо про якийнебудь край, то нам здасть ся, що там один нарід, одна мова, церква. Тимчасом країв, де був би один нарід, на сьвітї дуже мало. Звичайно держава складаєть ся з більше ріжних народів, які пануючий нарід часто кривдить і визискує.

Так в Туреччинї перше місце по Турках займають Араби, Курди, Греки і Вірмени. Турків є 7 мілїонів; Арабів 5 до 6; Греків 1 і пів; Вірменів і Курдів 3. Дальше є ще Сирійців пів мілїона; Ханзейців пів мілїона і Жидів 200.000.

І сї люди розкинені на величезних просторах. Бувають сторони, де на 1 квадр. кільометер припадає 20 мешканців, а бувають і такі, як в Сирії і Мезопотамії, де припадає сім мешканців. А сї землї вигодували би сто кількадесять мілїонів мешканців.

Араби ненавидять Турків і тому вічно бунтували ся проти Турків. Вправдї дещо поліпшило ся, коли Турки завели в судах і школах між Арабами арабську мову. А то не тільки християни, але і Туркомагометани не радо терплять чужу мову.

Відносини з Вірменами і Курдами нїколи не були полагоджені. Там вічно повторяли ся напади і різнї. Хто знає, які зміни принесе ся війна Туреччинї...

А що сказати про Росію, де більших народів є понад 40, а всїх з найменьшими понад 100.


$3.00
ДЕНТИСТ (зі Львова) DR. EMIL EICHEL 41½—1st Ave., (cor. 3rd St.) New York, N. Y.
Виробляє зуби з золота 22-каратового, які виглядають як Ваші власні, пломбує зіпсовані зуби і вправляє довсїм без болю. Робота чиста і гарантована а так дешево, що оплатить ся Вам і здалека приїхати. Години офісові від 10. рано до 9. вечером (крім пятниці), а недїлю від 10. рано до 2. полудн.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В ПЯТЬОХ ДІЯХ.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ!

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМІРНИК 30 Ц. ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХОРІ ЛЮДИ!
Чи не страшни Ви терпеливости заздини нашій недузї.

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі сильних хорих і уже вилічив та сильних хорих з тривкими жити. Коли Вам житє надоїло задля прогбуваня ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Вам стан здоровя стало пошируєть, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам дїйсковто даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: ослабленє, запоре, тросне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які пересвітлюю Ваші внутренности. Не кожний лїкар посїдає ті апарати, дальтого, що вони дуже дорогі. Розслїдкую також мою хемічно. Не відкладайте на завтра а сейчас приходїть до знаного-всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (между Lexington & 3rd Ave.), New York.
Години приняти: від 10. рано до 8. вечер.
В недїлї від 10. рано до 1. полудня.

ПЛАТІТЬ ЯК ВАС ВИЛІЧАТЬ.
НЕДУГИ МУЩИН. Наша метода є одною з найлїпших в сьвітї. Ми се знаємо, як і наші пацієнти. Прийдіть до нас без згляду чи Ваша недуга є застарїла, чи тяжка. Гемороїди уступають без операциї і болю. Ревматизм, затросне крови, фізичне обезсиленє і всі трудї недуги мущини вилічуємо в коротшім часї і по можливо найприступнїйших цїнах. Подумайте о сїм, що ані доляра не треба перед платити, поки не зістанете вилїченї. Годинн урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1. (Близько 75-ої улицї). 35—
HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Elias Rosenthal АДВОКАТ.
ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦЇ
302 Broadway, 13th floor NEW YORK, N. Y.
Практикує понад 25 лїт в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.

ВИДАВНИЦТВО „УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА"
має великий вибір усяких укр. музич. творів.
Між иншими найновійшими творами находять ся отсї видання:
1) ВЕЛИКИЙ ПІДРУЧНИК ШКОЛА НА СКРИПКУ, самоучитель, з всякими портретами ціхаками для початкуючих. Цїна зрозуміла ..... 81.25
2) ПІДРУЧНИК ШКОЛА НОТ ДО САМОУЧЕНЯ СПІВУ. Друге видане з додатком многих гарних українських пісень. Цїна ..... 75 цит.
3) „ГЛУБОКИМ СНОМ", брук-хор мішаний і сольо сопранове. Цїна 75 цит.
4) „НЕ ЧУЖОГО МИ БАЖАЄМ", музика Вербицького, слова Шашкевича, дует для тенора і барітона, з акомп. пиана. Цїна ..... 75 цит.
5) „ГАМАЛІЯ", муз. Лїпковського, на хор мужеський і сольо тенорове і барітон, з додатком брошурки з декламацією і акомп. пиана. Цїна ..... 81.25
6) ТРЕТИЙ АЛЬБОМ найдоскорійших укр. пісень на мішаний і мужеський хор і для сольового співу. Цїна ..... 75 цит.
7) „ЗАВІЩАНЄ" моїм Земляком на Україні, Т. Шевченка, муз. Вербицького, басове або баритонове сольо в супроводї подвійного хору з акомп. пиана. Цїна ..... 75 цит.
8) „ДЕ ТИ БРОДИШ МОЯ ДОЛЕ", дует для тенора або сопрана і барітона з акомп. пиана. Цїна ..... 25 цит.
9) „ЗЙШЛИСЬ, ПОБРАЛИСЬ", муз. Лисенка, слова Т. Шевченка, дует на сопрано і тенор. Цїна ..... 30 цит.
10) „НЕ ПЛАКАТИ НАМ", музика Кишаченка, гимн, на хор мішаний, з акомп. пиана. Цїна ..... 35 цит.
11) „ДНІПРО РЕВЕ", муз. Д. Січинського, на мішаний хор, з акомп. пиана. Цїна ..... 75 цит.
12) „ЛЮБЛЮ ДИВИТИСЬ", муз. Пежанковського, дует для тенора і барітона. Цїна ..... 50 цит.
13) „ЯК БИ МЕНІ МАМО НАМИСТО", муз. Лисенка, слова Шевченка, на сопран або тенор, з акомп. пиана. Цїна ..... 35 цит.
14) „КАРІ ОЧИ", муз. Д. Бонковського, слова Т. Шевченка, на сопран або тенор, з акомп. пиана. Цїна ..... 25 цит.
15) ОСІБНІ БРОШУРКИ з декламацією „Гамалїя". Цїна ..... 10 цит.

Всї повисші видання як і много других, находячих ся в моїм катальогу видань, можна набувати у всїх українських книгарнях і складах музичних творів в Злучених Державах і Канадї, або прямо в моїм головнім складї.

Видавництво „Українська Музична Бібліотека", 82c—
Т. Е. СМОЛИНСЬКОГО.
Адреса:
H. E. SMOLEN,
53 Lenox Ave., New York, N. Y.
ПРИ ЖАДНУ КАТАЛЬОГА ПРОСИМО НАДІСЛАТИ 2-ЦНТ. МАРКУ.
Ручить ся за точність і совісне полагодженє всяких замовлень.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Доктор Васерман, ЯКИЙ ЛЇЧИТЬ УСПІШНО ХОРОБИ НЕРВОВИХ, ЖОЛУДКА, НЕРВОВИХ, РЕВМАТИЗМ, СЕКРЕТНІ НЕДУГИ І ВСЇ ХОРОБИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛЇЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШІМ ЧАСЇ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄЇ РОБОТИ. ХОРОБУ МАТИЦЇ ЛЇЧИТЬ без ОПЕРАЦІЇ.
Його офіс має нову машинерію до бадана і лїченя хороби. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за даремно тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк неизлїчимої хороби він не береть лїчити. 17—
Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. полудн. Голосить ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

ПОЗІР УРЯДНИКІВ ВСІХ ТОВАРИСТВ І БРАТТВ!
МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ І Т. Д.
Виробляємо отсї річи з ЛЇПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.
Не замовляйте нїчого для Вашого Товариства доки не оглядуєте наших зірців і доки не довідаєтесь наших цїн.
Пишіть ще нинї чого Вашому Товариству треба, а ми сейчас пришлемо Вам наш катальог і стінний календар з року 1917 безплатно.
На всїх запитах і листах прийдіть печатку товариства та зазначте на адресу:
Eagle Regalia Co.,
115 Nassau Street - NEW YORK, N. Y.